

Fondator:
Mitropolitul
ANDREI
ŞAGUNA
1853

Telegraful Român

Anul 141
SIBIU
15 septembrie
Nr. 35—36
1994

FOAIE EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

JERTFA MĂNTUITORULUI PE LEMNUL CRUCII

Centrul slujirii lui Hristos, Fiul lui Dumnezeu, pe pământ, îl constituie slujirea sa arhierască, prin care a adus mântuirea lumii și împăcarea omului cu Dumnezeu. El, cel prezis de psalmistul David, cu cuvintele: „Tu ești preot în veac, după rânduiala lui Melchisedec!” (Psalm 110, 4) avea să instaurze o jertfă nouă. În persoana lui Hristos-Dumnezeu, sf. ap. Pavel recunoaște pe Cel prezis de psalmist, ca fiind făcut, după rânduiala lui Melchisedec, arhieru în veac (Evrei 6, 20), pe care îl caracterizează ca „neavând nici început al zilelor, nici sfârșit al vieții, și făcut fiind asemenea Fiului lui Dumnezeu, el rămâne preot pururea” (Evrei 7, 3).

Pentru păcatele neamului omnesc, pentru viața și mântuirea lumii, Hristos s-a adus pe sine jertfă prin suferințele suportate și, prin excelență, prin moartea sa pe lemnul crucii. Potrivit Scripturilor: „ca o oaie spre jughiere s-a dus și ca un miel fără de glas, înaintea celui ce-l tunde, așa nu și-a deschis gura sa” (Isaia 53, 10). „Fiind în chipul lui Dumnezeu, n-a ținut ca la o pradă la egalitate sa cu Dumnezeu, ci s-a golit pe sine, chip de rob luând, asemenea oamenilor făcându-se... s-a smerit pe sine, ascultător făcându-se până la moarte, și încă moarte de cruce” (Filipeni 2, 6—8). Biserica aduce imn de slavă lui Hristos care pe cruce a jertfit trupul său, viața sa, grăind: „Răscumpărare-ne-ai din blestemul legii cu scump sângele tău, pe cruce

pironit fiind și cu sulița împingându-te, nemurire ai izvorât oamenilor”. Hristos a murit pentru păcatele noastre” (I Cor. 15, 3) „făcându-se pentru noi blestem, pentru că... blestemat este oricine care este spânzurat pe lemn” (Gal. 3, 13).

Cine putea să elibereze lumea din robia păcatelor, căci cel ce moare, de abia se eliberează de vina sa, dar să mai poată elibera cu sine încă vreunul? Intre oameni nu se găsea nici unul care să nu aibă nici o vină și să sufere pentru greșalele altora. Nici omul singur și nici omenirea întreagă, chiar dacă ar fi suferit de o mie de ori moartea, n-ar fi fost în stare să împace pe om cu Dumnezeu? Eliberarea o putea realiza numai o ființă fără păcat — numai Dumnezeu. Dar Dumnezeu fiind inaccesibil suferințelor și morții, a luat asupra sa fire capabilă de suferință și moarte; s-a făcut de o ființă cu noi în toate și identică cu noi, însă fără de păcat. Prin trup a dat lovitura morții potrivnic și prin însăși firea supusă ei a răzbit-o, spre a nu se putea spune, că moartea ar fi fost învinsă de Dumnezeu și nu de om. Hristos a slobozit la libertate pe cei legați, ca unul care nu avea lipsă să o cucerească pentru sine, fiind Stăpân și Dumnezeu.

El ce, îndeobște, a răscumpărat cu bani, pe un rob, nu a fă-ut-o din compasiune și dragoste pentru robul său, ci spre a-și aduce luiși folos, cu prețul muncii acestuia, care va mai avea astfel de suferit pen-

tru trebuințele celui ce l-a răscumpărat.

Dimpotrivă, prin chinurile și moartea Sa, Mântuitorul s-a dat pe sine preț de răscumpărare pentru fericirea robilor săi, nu spre a urmări vreun folos de pe spinarea celor pe care i-a răscumpărat, ci spre a veni în sprijinul robii orșii, ca aceștia să se bucure de ambianța de desrobire și libertate la care au fost aduși, precum și de intrarea în bucuria Domnului lor.

Pe cruce, Mântuitorul Hristos a pățimit ca nimeni altul dintre oameni. Suferințele lui au fost cele mai mari pe care vre-o ființă omească le-a îndurat vreodată. Zbuciumul și suferințele lui Hristos pe cruce au fost pe măsura celor exprimate de profetul Ieremia prin cuvintele: „voi, care treceți pe cale... uitați-vă și vedeți dacă este vre-o durere ca durerea mea!” (Plângeri 1, 12).⁶ Deși a pățimit natura omească a Domnului Hristos, potrivit

(Continuare în pag. a 2-a)

Prof. Dumitru Dumitreasă

- 1 Andrutsovs H., Dogmatica Bisericii ort. răsăritine, trad. de D. Stăniloaie, Sibiu, 1930, p. 215.
- 2 Cabasila N., Despre viața în Hristos, trad. de T. Bodogae, Sibiu, 1946, p. 20—21.
3. Andrutsovs, op. cit., p. 215—216.
- 4 Cabasila, op. cit., p. 21.
- 5 Ibidem, p. 204—205.
- 6 Huonder A., La picioarele Mântuitorului, vol. II, prelucrare de I. Moșoiu, Sibiu, 1937, p. 222—223.

Biserica și problemele lumii în care trăim

Între 5—13 septembrie a.c., s-au desfășurat la Cairo, sub patronajul O.N.U., lucrările celei de a treia Conferințe internaționale dedicate „Populației și Dezvoltării”.

Prima Conferință asupra aceluiași teme a avut loc la București, în 1974, iar a doua la Mexico City, în 1984. Prin urmare, tot la un deceniu se convoacă o astfel de întrunire, în cadrul căreia Organizația Națiunilor Unite dezbate problemele stringente, care stau în fața omenirii și în special cele legate de creșterea demografică și dezvoltarea economică.

La recenta Conferință au luat parte peste 15 000 de participanți: șefi de stat și guvern, politicieni, oameni de știință, reprezentanți ai unor organizații neguvernamentale din 185 de state, alți invitați. Vaticanul a purtat o susținută campanie de presă, nu atât împotriva Conferinței ca atare, cât pentru împiedicarea adoptării unor hotărâri care să contravină principiilor moralei creștine și să prejudicieze demnitatea ființei umane. De asemenea, au refuzat să participe la Conferință, țări precum Arabia Saudită, Sudanul, Libanul și Irakul, unde conservatorismul islamic este preponderent. Premierii Turciei și Bangladeshului au refuzat să conducă delegațiile țărilor lor la Cairo. Iranul a trasat sarcina membrilor delegației sale de a cere respectarea întru totul a prevederilor Coranului cu privire la natalitate, avort, relațiile dintre sexe.

Date fiind aceste temeri și proteste exprimate față de secretarul general al Conferinței a ținut să sublinieze încă de la început că reuniunea de la Cairo „nu preconizează și nu incurajează avorturile”.

Ea își propune a fi „un moment de conștiință”, de dezbateră rațională și responsabilă a problemei demografice, în așteptarea secolului XXI, cu atât mai mult cu cât constatările care s-au făcut, în privința creșterii demografice, nu sunt de fel liniștitoare. Astfel, din 1950 și până azi, populația globului s-a dublat, ajungându-se la 5, 6 miliarde. Până în 2050 se prognozează că vom fi 10 miliarde de locuitori ai Terrei. Dintre aceștia, 95% vor fi în țări din lumea a treia. Din păcate, nu în același ritm s-a desfășurat procesul de dezvoltare economică. Sărăcia și subdezvoltarea s-au accentuat din ce în ce mai mult.

Concluziile care s-au impus au vizat evident diminuarea ritmului nașterilor, printr-un control eficient, respectiv prin planingul familial. Intre metodele de diminuare a natalității se numără și avortul. În foarte multe țări acesta a fost legalizat. După Revoluția din decembrie 1989 avortul constituie o practică legală și în România. Ce s-a întâmplat la noi, după adoptarea unei astfel de măsuri, este prea binecunoscut. Numărul avorturilor a depășit cu mult numărul nașterilor. Deci a fost suprîmăta viața a zeci și sute de mii de ființe umane fără apărare, căci oricâtă legitimitate i s-ar acorda, avortul rămâne în chip indubitabil omucidere. Fie că se face clandestin, fie sub ocrotirea legii nu poate fi taxat decât ca păcat de moarte, care afectează grav relația dintre Dumnezeu și om.

În fața unor atari stări de lucruri, găsim pe deplin justificată îngrijorarea manifestată de unele cercuri ale opiniei publice mondiale vis-à-vis de deciziile adoptate în întruniri internaționale cum a fost și Conferința de la Cairo.

Pe bună dreptate s-a reproșat că se caută a se discosa problema creșterii natalității de problema unei echitabile repartitii a resurselor materiale. Deși în 1989 comunismul a dispărut de pe arena istoriei și, odată cu el și opoziția ideologică dintre Est și Vest, totuși nu s-a făcut până în prezent dova unui efort internațional serios pentru reducerea contrastului scandalos ce există pe plan economic între țările din cele două foste blocuri.

Prioritară ar fi prin urmare nu atât adoptarea unor măsuri periculoase, precum avortul, de reducere drastică a natalității, cât mai ales reorientarea politicii economice mondiale, care să favorizeze dezvoltarea economică și socială și a populaelor din zonele geografice bătute de foame și sărăcie.

Individualismul și egoismul, care caracterizează în prezent gândirea occidentală, trebuie corectate printr-o atitudine mai altruistă și printr-o abordare mai responsabilă a drepturilor umane, între care se înscrie și dreptul de a te naște și dreptul la o existență umană demnă.

Pr. prof. Dumitru Abrudan

Refacerea relațiilor interumane

În prezent societatea românească are multe goluri de umplut și stări deficitare de îndreptat, mai ales de ordin moral, între care se numără și relațiile dintre oameni, în refacerea cărora un rol eficient îl are Biserica. Rolul ei pleacă de la constatarea că sume se aplică azi a aceste relații, ca și de la faptul cum ar trebui să fie.

Am arătat într-un articol precedent că relațiile dintre oameni se reduc la trei: omul împotriva omului, omul pe lângă om și omul în slujba omului. După valoarea lor morală, ele sunt apreciate sau condamnate. Prima și a doua, dominante în viața socială, sunt condamnate de Biserica, cea de a treia — alterată sau chiar desființată — recomandat.

Refacerea morală a relațiilor umane se impune cu stringență. Aproape jumătate de veac ateismul a încercat scoaterea lui Dumnezeu din viața și sufletul românilor. În prezent, pentru redresarea vieții sociale și a relațiilor dintre oameni, Biserica caută să justifice prezența lui Dumnezeu în creație, în istorie, în realitatea vieții, pe care caută s-o transfigureze în Hristos. Prezența lui Dumnezeu în lume rezolvă cu sine toate problemele vieții, în timp ce absența Lui face ca omul să fie cuprins în interior de forțe iraționale și ireponsabile, care-i anulează calitatea de ființă socială.

Prezența divină în lume trebuie să atragă după sine mai întâi apropierea omului de Dumnezeu. Și de ce? Pentru că oamenii care se depărtează de Dumnezeu, se depărtează și unii de alții, nu se văd ca prieteni, ci ca străini și dușmani. Pentru a evita această stare trebuie făcut drumul invers: să-i apropii de Dumnezeu, calea cea mai simplă și singura adevărată.

Biserica promovează viața socială și prin practicarea iubirii — forța înfrățirii universale, singura în stare să schimbe natura și conținutul relațiilor umane. „Iubirea nu suferă ură și indiferență n.n.) față de om” (Maxim Mărturisitorul). Prin iubire omul primește pe celălalt în sanctuarul său sufletesc. Sunt doi într-o unitate. Iubirea este forța care străbate în două suflete pe care le unește și le contopește total. Este dăruire și primire în același timp. Dragostea reciprocă este datoria fiecărui om. Omul iubirii transformă relațiile negative în pozitive, pe care apoi le practică cu maximum de eficiență.

Această lucrare de desăvârșire morală se impune fiecăruia din noi. Să ascultăm glasul Bisericii, singura care ne oferă mijloace spirituale edificatoare pentru desfășurarea normală a vieții sociale în toate manifestările ei.

Prot. Ieremia B. Ghita

Sf. Liturghie — Marea iubire (VI)

— TAINĂ ȘI CUNOAȘTERE —

Poporul lui Dumnezeu, aflându-se în sfântul locaș, și-a unit cugețul și glasul inimii, împreună cu preotul slujitor, cerând mila lui Dumnezeu, în acea Ectenie mare, pe care am prezentat-o, cu șirul ei de rugăcuni care se aștern ca un baldachin de taină, peste întreaga lume și creație.

Venirea la sfânta biserică și participarea liturgică, dincolo de interesul personal, prezintă pe fiecare credincios într-un rol profetic, de acută misiune, de implicare nu numai întru ale sale, ci în rosturile lumii întregi, trezindu-l a fi „împreună lucrător cu Dumnezeu”, cu convingerea nezdruccinată că „puțin aluat dospește toată frământătura” (Gal. 5, 9).

Și, într-adevăr, noi credincioșii, venind la Sfânta Liturghie, nu ne rupem și nici nu ne izolăm de lume, pentru că „suntem trup din trupul lumii acesteia și sânge din sângele ei, care suntem parte a ei; numai cu noi și prin noi lumea se poate înălța către Creatorul, ... o facem părtaşă împărăției veșnice a lui Dumnezeu. În aceasta și constă valoarea Bisericii, pentru aceasta este lăsată în lume, ca parte a ei, ca simbol al mântuirii ei” (Al. Schmemmann: Euharistia..., op. cit., p. 58).

De aceea, avansându-se în taina liturgică, cu această conștiință a unității, mintea și graul credincioșilor aduc laudă și preamărire lui Dumnezeu, și se transpun în Vechiul Testament, întru întâmpinarea Dumnezeului Treimic, prin cele trei cântări scurte numite antifoane.

Primul antifon sună astfel: „Binecuvîntează suflete al meu pe Domnul și toate cele din lăuntrul meu, numele cel sfânt al Lui”, ca o recunoștință totală, pentru marea Sa Iubire.

În timpul acestei cântări, preotul slujitor se roagă în taină, zicând: „Doamne, Dumnezeul nostru, a cărei stăpânire este neasemănată și mărire neajunsă, a cărui milă este nemăsurată și iubirea de oameni negrăită, Insuși Stăpâne, după bună milostivirea Ta, caută spre noi și spre sfânta biserică aceasta, și revarsă peste noi și peste cei ce împreună cu noi se roagă, milele Tale cele bogate și îndurările Tale”. Intre cele trei antifoane se intercalează ectenii mici: („Iară și iară cu pace Domnulul să ne rugăm”), ele constituindu-se ca o antrenare perpetuă la rugăciune și predare lui Dumnezeu.

În fața atotputerniciei și măreției divine, întreaga comunitate liturgică face apel la marea Sa milostivire, simțind apropierea divină ca un har încalzitor al sufletelor, pentru sudura lor întru unitatea iubirii, a milei și a iertării.

Antifonul al doilea: „Unule născut Fiule și Cuvântul lui Dumnezeu, Cea ce ești fără de moarte și ai primit pentru mântuirea noastră, a Te întruipa din Sfânta Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria, Carele neschimbat Te-ai întrupat și răstignindu-Te, Hristos-ose Dumnezeule, cu moartea pe moarte ai călcat, unul fiind din Sfânta Treime, împreună mărit cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, mântuiește-ne pe noi”.

Dumnezeul Cel veșnic este o singură ființă, în trei persoane: Tatăl nenăscut, Fiul „unul născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toți veșii, lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut iar nu făcut, Cel ce este de o ființă cu Tatăl prin care toate s-au făcut. Care pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire s-a coborât din cer și S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria și S-a făcut Om” (Credoul). În această întrupare n-au apărut „două persoane deosebite, ci una și aceeași: Dumnezeu și Om desăvârșit” (Sf. Ioan Damaschin: Dogmatica ed. II. Trad. de Pr. D. Fecioru. București, 1943, p. 198), pe care îl cântăm liturgic ca pe Cel ce are „stăpânirea și împărăția și Puterea, în vecii vecilor”.

În timpul acestei cântări, preotul liturghisitor se roagă în taină: „Doamne, Dumnezeul nostru, mântuiește poporul Tău și binecuvîntează moștenirea Ta, plinirea Bisericii Tale păzește-o, sfînțește pe cei ce iubesc podoaba Casei Tale, Tu pe aceștia preamărește-i, cu dumnezeiască puterea Ta și nu ne lăsa pe noi cei ce nădăjduim în Tine”. Și care este cea mai aleasă podoabă a Bisericii, dacă nu sufletele credincioșilor prezenți cu evlavie, la Sfânta Liturghie? cum spunea Sfântul Ioan Gură de Aur, că: „mulțimea celor care vin la biserică este haina Bisericii”, parafrazând pe proorocul Isaia care zicea: „Cu toți se adună, toți vin la Tine... Tu te vei îmbrăca întru ei, ca într-un veșmânt de podoabă...” (Is. 49, 18): Sf. Ioan Hrisostom: Cuvântări la Praznice împărătești, București, 1942, trad. Pr. Dr. Dumitru Fecioru, (Cuvântul I la Rusali, p. 245).

Se rostește apoi, iar ectenia mică, arătându-se nemărginita bunătate și iubirea de oameni a lui Dumnezeu, Cel slăvit în Sfânta Treime.

Urmează antifonul al treilea cu cele nouă fericiri: în timpul cântării lor, preotul se roagă în Sfântul Altar, în taină, ca unul ce simte și mai puternic dorul mântuirii pentru sine și pentru toți credincioșii:

(Continuare în pag. a 3-a)

Pr. Nichifor Todor

Mitropolia Ortodoxă Română
pentru
Germania și Europa Centrală

Prea Cucernici Părinți*

După cum știți, în ziua de 5 iunie 1994 a avut loc la München instalarea noastră ca Mitropolit pentru Germania și Europa Centrală. Multă lume — și în primul rând Biserica Mamă, careia îi aparținem prin ființa noastră duhovnicească, prin grai și tradițiile ei sfinte, prin care suntem în comuniune cu cei de acasă — a văzut în acest eveniment o lucrare providențială, un răspuns al lui Dumnezeu la frământările și așteptările diasporei românești, care-și caută identitatea și unitatea de zeci de ani de zile.

Dacă până acum diaspora românească s-a zbatut neputincioasă în găsirea identității și unității ei, pentru că le-a căutat adeseori în afara Bisericii sau servindu-se de Biserica în scopuri partinice, prin evenimentul din 5 iunie 1994, Dumnezeu își întinde mâna Sa providențială și o cheamă la singura unitate posibilă, aceea în Hristos, care se face una cu Biserica Sa din fiecare neam.

Așa precum toți ceilalți ortodocși din Occident își au ierarhii din neamul lor, care promovează pe lângă interesele generale ale Ortodoxiei și pe cele specifice neamului lor, a binevoit Dumnezeu ca și românii să aibă, în sfârșit, un ierarh al lor, care să se identifice cu ei, să-i ajute să se organizeze și să se unească, ridicându-se astfel din lăncezeala în care se găsec pentru a da mărturie bună în fața celorlalți și a veni în sprijinul celor de acasă.

Desigur, suntem doar la începutul unui drum care poate fi lung și anevoios. Patimi învechite, ambiții politice și interese egoiste împiedică încă pe mulți să se smerească și să vadă astfel mâna lui Dumnezeu întinsă asupra diasporei românești. Mulți nu înțeleg că misiunea Bisericii este spiritual-profetică, de înnoire a omului prin har și credință și nu social-politică; aceasta din urmă nefiind decât consecința firească a celei dintâi. Mântuitorul și Sf. Apostoli nu s-au angajat politic, cum voiau evreii, nici contra Cezarului care stăpânea Țara Sfântă, nici împotriva instituțiilor nedrepte ale societății din vremea lor (slavie...), ci au propovăduit pocăința și întoarcerea la Dumnezeu, pentru înnoirea omului. Căci dacă omul se înnoiește, se înnoiesc și instituțiile și tot ce tine de viața sa.

Mulți, de asemenea, au judecat și continuă să judece Biserica după oamenii care stau în fruntea ei: ierarhi și preoți, uitând poporul lui Dumnezeu care s-a sfîșit și continuă să se sfințească prin acești ierarhi și preoți, mulți, din păcate, nevrednici. Dar aceasta este o judecată nu numai nedreaptă, ci și sectară, care nu duce decât la slăbirea și dezbimarea Bisericii. Așa au apărut în istoria Bisericii toate sectele. Să ne întrebăm: Oare ne putem schimba după ambițiile sau după bunul nostru plac părinții care ne-au născut? Cine poate spune: „pentru că tatăl meu este bețiv, eu nu mai sunt copilul său?” Nu trebuie oare mai degrabă să-l acoperim goli-ciunea ca Sim și Jafet pe a tatălui lor, Noe și să primim astfel binecuvântarea care nu blestemul căzută asupra lui Ham? (Cf. Fac. 5, 20—27). Și apoi, crede cineva că va găsi aiurea părinți mai buni ca cei care i-au dat viața? Să nu ne amăgim crezând că, refuzându-ne părinții duhovnicesc...

(Continuare în pag. a 2-a)

Mitropolit SERAFIM JOANTĂ
Ostengasse 31
D-93047 Regensburg

15 august 1944
Adormirea Maicii Domnului

* Redacția „Telegrafului Român” găzduiește cu plăcere acest ales cuvânt părintesc adresat preoților și credincioșilor ortodocși români din diaspora, mai ales celor din Germania și Europa Centrală.

Suntem convinși că nu numai ei, dar oricine va citi aceste rânduri se va hrăni duhovnicește și se va însufleți de dorința de a pune mai presus de disensiuni și interese meschine, dragostea de Dumnezeu și de semenii, și în primul rând dragostea față de cei de o seminție cu noi, indiferent unde ar trăi aceștia.

MIHAI EMINESCU ȘI GEORGE ENESCU

Personalități artistice desăvârșite, M. Eminescu și G. Enescu prezintă sub acest raport mai multe afinități, încă o paralelă între ei și opera lor pare posibilă.

Amândoi s-au născut în nordul Moldovei și și-au petrecut copilăria în mijlocul unei nativități incântătoare, care li s-a sedimentat în suflet, având apoi ecou în creațiile lor.

Născut la Botoșani (1850), cu copilăria-i petrecută la Ipoțești, M. Eminescu devine prizonierul ei: „Fiind băiet păduri cutreieram / Și mă culcam ades lângă izvor, ... Răsare luna, -mi bate drept în față: / Un rai din basme văd printre pleoape, ... Un buciom cântă tainic cu dulceață, / Sunând din ce în ce tot mai aproape ...”

Evocarea satului copilăriei o întâlnim în poezia: Din străinătate: vales Drăzleucă și pără-l cu același nume, codrul de la Baisa și cele 17 căsuțe acoperite cu paie ale cătunului Ipoțești: Aș vrea să văd acuma natala mea vâlcoară,

Scăldată în cristalul pârăului de-argint, / Să văd ce eu atâtea iubeam odinioară: / A codrului tenebră, poetic labirint;

Să mai salut o dată colibele din vale, / Dorminde cu un aer de pace, / Ce respirau în taină p'ăcrii mai liniștiri,

Visări misterioase, poetice sopțiri. Născut la Liveni-Vârnav (1881), sat mărunț, într-o casă cu cerdac vopsit, o alea străjuită de salcâmi te duce până la poarta de intrare în grădină și casă: „Am fost — spunea G. Enescu — dacă îmi amintesc bine, un copil bine înzestrat și cuminte”.

Cântecul și natura cu întreaga lor putere de fascinație s-au întipărit adânc în sufletul copilului. Locurile natale, ale copilăriei, l-au vrăjtit și pe compozitor. Viața de la țară, peisajele naturii, locurile întinse, pensiunile de pădure, pomii roditori din grădină, florile și păsă-

rile vor avea ecou în opera sa: „... Părășitul din fundul grădini: il văd și acum! Un fir subțire de apă care susura incoțitor în fundul grădini noastre...”

Pe toate le-a tăcut artist în Poema Română (1896) — „poem pe care l-am scris — mărturisirea ei — cu nespusă dragoste și am încercat să reinviu scene familiare din țara mea. Seară de vară în ajunul unei sărbători... Se lasă noaptea... apire luna... fluierul unui păstor umeple tăcerea cu suspinele unei doine pline de dor, furtuna care ouiește și apoi zorile ce apar liniștite vestite de cântecul cocozului, clopotele dăngănesc a sărbătoare — sunt imagini aievea, văzute și trăite în lumea satelor din Țara de Sus a Moldovei.

Pribegeile prin țară, de foarte târziu, îl pun pe M. Eminescu în contact cu poporul și țara, în inimă cu idealuri mari:

(Continuare în pag. a 2-a)
Grățian Jucan

Prea Cucernici Părinți

(Urmare din pag. 1)

cești, servim astfel Biserica lui Hristos și neamul căruia îi aparținem!

Dar aceasta nu înseamnă că propovăduim supunerea oarbă față de părinții noștri duhovnicești, sau indiferență față de ceea ce se întâmplă în Biserică. Să nu fie! Căci ar însemna ca Biserica să-și piardă vitalitatea și să ajungă la periferia societății. Dimpotrivă, în virtutea calității de persoană liberă și unică, dar în comuniunea organismului viu care este Biserica, fiecare este responsabil de tot ceea ce se întâmplă în ea. După cum sănătatea trupului depinde de fiecare mădular al lui.

Responsabilitatea în Biserică este deci comună, deși ea este mai mare pentru episcopii și pentru preoții, potrivit cu slujirea lor specifică (Cor. 12, 27—30). Dar ea nu se poate exprima decât în măsura în care fiecare face parte efectiv din Biserică, fiind angajat cu toată ființa sa în viața liturgică și în lupta pentru despătimire, împlinindu-și astfel chemarea la sfințenie (I Tes. 4, 3). Căci cum ar putea cineva care aparține Bisericii doar cu numele să se simtă responsabil de soarta ei și să se facă judecătorul celor din Biserică? Știm cu toții cât de mult firea noastră omenească, marcată de păcat, este înclinată să judece pe alții și să treacă cu vederea peste propriile lipsuri.

Responsabilitatea în Biserică este deci o problemă de sfințenie personală. Numai în măsura în care eu mă sfințesc pe mine însumi pot să-i ajut și pe ceilalți frați ai mei, pot să-i „judec” pentru îndreptarea lor, cu autoritatea Duhului care sălășluiește întru mine. Altfel, judecata mea va fi o critică sterilă care mă sărăcește și pe mine și va îndărji și pe semenul meu în răutatea lui. Desigur, toți avem datorită de a ne îndrepta unii pe alții, de a ne „judeca” unii pe alții, dar câți facem aceasta în Duhul lui Hristos, cu folos și pentru noi și pentru semenii noștri?

Dar această situație tristă a diasporei noastre nu trebuie să ne descurajeze, ci, mai degrabă, să ne determine la o și mai mare angajare în căutarea unității ei. Pentru aceasta, se cuvine ca să ne liberăm noi, mai întâi, de prejudecățile pe care le avem, pentru a ne putea iubi cu adevărat unul pe altul. Căci, ce suntem fără iubire? Nimic! Și ce putem face fără iubire? Nimic. Mai grav: Ce devine, fără iubire, Dumnezeu pe care-L propovăduim și slujirea noastră la Sf. Altar? Nu, oare, idol și meserie de pe urma căreia așteptăm o soldă? Cum să înțelegem, fără iubire, taina lui Dumnezeu, care este iubire și taina fratelui nostru, care este viața noastră însăși? Zis-a marele Antonie: „De la aproapele este viața și moartea. Că de vom dobândi pe fratele, pe Dumnezeu dobândim, iar de vom sminti pe fratele, de Hristos ne despărțim” (Pateric).

Desigur, focul iubirii de Dumnezeu și de aproapele se aprinde în noi și crește pe măsura credinței și angajării noastre sincere în slujirea la care am fost chemați, aceea de a propovădui prin cuvânt și prin exemplu personal iubirea lui Dumnezeu pentru oameni, întruparea și moartea Sa pentru împăcarea noastră.

De aceea, vă chem pe toți cu chemare sfântă ca să vă îndepliniți datorită de păstori duhovnicești, „cu frică și cutremur” (Fil. 2, 12), știind ce răspundere apasă asupra noastră înaintea lui Dumnezeu. Nu vă lăsați prinși de duhul veacului acestuia care duce la pierzare, ci ridicăți-vă deasupra lui, căci numai așa vă veți mântui și pe voi și veți putea mântui și pe alții. Puneți interesele lui Dumnezeu și ale Bisericii mai presus de interesele personale care se vor împlini cu adevărat numai prin cele dintâi (Mt. 6, 33). Străduiți-vă să aveți în toate o purtare și o judecată duhovnicească, fiind blânzi, îndelung-răbdători și buni cu toți oamenii, cum se cuvine unui slujitor al lui Dumnezeu, căci numai așa cuvântul nostru va fi crezut și ascultat. Feriți-vă de a nu fi pricină de sminteală prin cuvântul sau fapta voastră. Căci „vai de cel prin care vine sminteala” (Mt. 18, 6—7)! Lumea de astăzi, deși slabă în credință, este deosebit de exigentă față de noi, slujitorii lui Dumnezeu. Ea ne vrea cu adevărat modele de urmat, chiar dacă nu este dispusă să ne urmeze totdeauna. Iar dacă nu suntem astfel se smintește și se îndepărtează de comuniunea liturgică a Bisericii.

Dar nu vom coresponde niciodată misiunii noastre, dacă nu ne străduim să devenim oameni ai rugăciunii. Trebuie să fim convinși că nimic nu este mai important în lumea aceasta ca rugăciunea. Pentru că de la rugăciune vine și înțelepciunea (cea de la Dumnezeu și nu cea a lui

mii acesteia) și iubirea și puterea de a împlini totul spre slava lui Dumnezeu și spre folosul semenilor. Or, oamenii de astăzi neglijează mai mult ca orice tocmă rugăciunea. Găsim timp pentru toate, numai pentru rugăciune nu. Iar aceasta este cea mai subtilă cursă a diavolului. Căci îndepărtându-ne de rugăciune ne câștigă pentru toate celelalte ispite ale sale.

De aceea, vă pun tuturor la inimă datorită de a nu neglija rugăciunea. Faceți-vă un program zilnic de rugăciune, pe care să-l respectați cu strictețe, până când veți câștiga dragostea de rugăciune și vă veți ruga cu timp și fără timp, făcând din tot lucrul vostru o mare și neîntreruptă rugăciune.

Să aveți, mai cu seamă, dragoste de Sf. Slujbe ale Bisericii, și îndeosebi de Sf. Liturghie, pe care să le săvârșiți cu credință înmulțită și cu mare evlavie. Cuvintele proorocului Ieremia: „Blestemat să fie tot cel ce face lucrurile Domnului cu nebagare de seamă”, trebuie să fie pentru noi un memento permanent, mai ales când ne aflăm în fața Sf. Altar.

Să fiți convinși că lumea desacralizată de astăzi are cu atât mai multă nevoie de rugăciunea noastră cu cât instrăinarea ei de Dumnezeu este mai mare. De aceea, nu scurtați slujbele, crezând că veți avea mai mulți credincioși la Biserică sau de frica de a nu-i plictisi, ci mai degrabă săvârșiți-le frumos, în duh de rugăciune adevărată care să-l angajeze și pe ei ca împreună liturghisitori, prin cântarea comună și prin împărtășirea cu Sfințele Taine.

Credincioșii trebuie conștientizați prin predica noastră, că ei nu sunt doar simpli ascultători ai slujbelor, ci, cu adevărat, **coliturghisitori**. Îndemnați-i deci la mărturisirea deosebită a păcatelor și învățați-i să se pregătească pentru primirea Sf. Împărtășanii, cu rugăciunea și înfrânarea cuvenită. Să nu fie Liturghie fără împărtășirea credincioșilor, și în primul rând, a copiilor și a celor mai în vârstă. Numai atunci o comunitate este vie, când se unește mereu cu Hristos euharistic, de fiecare dată, cu „frică și cu cutremur” și cu pregătirea necesară. Acesta este sinergismul creștin adevărat: unirea Harului Sf. Taine cu efortul nostru de despătimire prin rugăciune și asceză. Neglijarea uneia din aceste două aspecte fundamentale ale vieții creștine, înseamnă deformarea și sărăcirea ei.

În ce privește datorită de a vesti Cuvântul lui Dumnezeu în orice împrejurare prielnică, dar mai cu seamă la Sf. Liturghie, nu trebuie să vă mai scriu. Frațiile voastre știți prea bine că ea constituie esența misiunii creștine. Catehizarea se impune cu atât mai mult astăzi, când lumea creștină a devenit, practic, necreștină, iar secetele câștigă tot mai mulți aderenți, tocmai datorită lipsei de formare religioasă a credincioșilor noștri. O grijă deosebită trebuie să aveți față de copii și tinerii, pe care să-i îndrumați pe calea adevărată a lui Hristos pentru a-i feri astfel de rătăcirile lumii de astăzi. Misiunea noastră este cu atât mai dificilă aici în Occident cu cât credincioșii noștri fiind răspândiți pretutindeni, a-jung adeseori cu greu la Biserică, datorită distanțelor. Și totuși trebuie să ne gândim și la această fină legătură cu ei prin toate mijloacele disponibile.

Și câte alte datorii nu apasă asupra noastră! Dar revin: dacă vom fi oameni ai rugăciunii, rugăciunea însăși ne va inspira și ne va ajuta să ne împlinim cum se cuvine misiunea noastră sfântă de slujitori ai lui Dumnezeu și ai oamenilor.

Iubiții mei frați și filii duhovnicești,

Vă scriu aceste rânduri printre lacrimi de durere pentru starea atât de jalnică a lumii creștine de azi și în primul rând a diasporei noastre. Vi le scriu cu nădejdea că ele vă vor mișca inimile și vă vor determina să vă angajați cu tot sufletul în îndeplinirea misiunii voastre de păstori duhovnicești, care înseamnă jertfă și renunțarea la multe, până și la propriile convingeri și părerii, pentru a-L urma pe Hristos, liber de orice legături pământești. Dar ce se poate face în lumea aceasta fără jertfă? Și cum să ajungem la înviere fără să trecem mai întâi prin cruce?

Știu că cei mai mulți vă câștigați pâinea de toate zilele pentru familiile voastre, prin trudă, angajați în diferite slujbe și că aveți mai puțin timp pentru pastorație. Tocmai de aceea trebuie să răscumpărați vremea și să folosiți orice moment pentru a da mărturie despre adevărul și dragostea lui Hristos pentru lume.

Încredințându-Vă rugăciunilor și ocrotirii Maicii Domnului, Vă îmbrățișez cu toată dragostea în Hristos Iisus Domnul și Vă binecuvintez împreună cu familiile voastre și cu toți credincioșii.

Hristos în mijlocul nostru!

JERTFA MÂNTUITORULUI...

pământ în serviciul euharistic, în care Domnul Hristos, în mod real, se sacrifică pe Sine prin preot, pentru însușirea personală a jertfei de pe Golgota, iar în ceruri, prin rugăciunea ce se aduce se fac accesibile oamenilor bunurile crucii (Evrei 7, 25).

Nu poate fi despărțită servirea arhierescă a lui Hristos de servirea sale, profetică și împărătească. Pe cruce, Hristos, proorocul prin excelență, a dat suprema dovadă de iubire, rugându-se pentru cei ce-L supuneau chinurilor morții, zicând: „Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac” (Luca 23, 34). Prin cele șapte cuvinte rostite la finele calvarului: „Părinte, în mâinile tale încredințez duhul meu” (Luca 23, 46), Domnul Hristos a făcut dovada de neîngămurată supunere filială față de Părintele cereș, atotputernic.

Felul în care Hristos, regele regilor a îndurat patimile și moartea sa pe cruce, a prilejuit afirmația, că moartea sa este demnă de Dumnezeu, „Sutașul și cei ce împreună cu el păzeau pe Iisus, ... au zis: Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu era acest!” (Matei 27, 54).

Inscripția de pe cruce, I.N.R.I.,

Sf. Ierarh IOSIF de la Partoș (15 septembrie)

Șaptezeci de ani este viața omului, iar pentru cei tari optzeci de ani... (Ps. 90, 10).

Spusa Psalmistului se adevărește oricând, fiindcă nu-i nimic nou sub soare (Ecl. I, 9). În îndeletnicirile obișnuite, la o asemenea vârstă ceasul biologic încetează, dar când este vorba de slujire și de chemarea lui Dumnezeu nu există limită. Patriarhii Vechiului Testament la adânci bătrânețe au primit făgăduințe și cu ei Dumnezeu a încheiat legăminte: Noe, Avraam, Iacov, Iosif, David, Solomon... și chiar Bătrânul și Dreptul Iosif (Matei I, 20) care la șaptezeci de ani primește misiunea de a ocroti pe Iisus și pe mama Lui, în vederea mântuirii neamului omensc. Insuși Apostolul iubiții, Sfântul Ioan, scrie Sfânta Evanghelie și Epistolele sale la adânci bătrânețe, iar Apocalipsa o alcătuiește la vârsta de o sută de ani. Sfinții, martirii, mărturisitorii și mai ales trăitorii pustiei, monahii cu viață aleasă și-au făcut ucenici și au lăsat opere nemuritoare după șaptezeci de ani. De fapt înțelepciunea nu are vârstă, cu toate că sufletul este zelos, dar trupul nepuținător (Matei XXVI, 41). Și în nevoita Sfinților români găsim nenumărate exemple fie luate dintre

slujitorii de mir, dar mai ales dintre ierarhii, clericii și trăitorii monahi.

Unul dintre acești harnici viețuitori ai monahismului și cinstitor ai ierarhiei superioare este **Sfântul Iosif de la Partoș**, a cărui pomenire o facem în 15 septembrie.

Se naște în sudul Dunării, din părinți români macedoneni, în anul 1568, în vremuri tulburi de amenințări și apăsări otomane și i s-a pus numele Iacov. Crescut în frică de Dumnezeu de către părinții săi, luând exemple de evlavie și slujire de la preotul satului, învățând carte și cunoscând limbile macedoneana, sârba, slava bisericăască, greaca și chiar înțelegă turcește, Iacov simte altă chemare, spre liniște, spre mănăstire. Și după ce vizitează a-tătea vetre monahale ortodoxe cu monahi români, greci, bulgari, sârbi, se hotărăște să meargă pentru răspuns chemării sale, la Sfântul Munte Athos. Aici, dând dovadă de ascultare, făcându-se cunoscut pentru statornicia sa în credință și perseverența în slujbe, se stabilește la Mănăstirea Pantocrator, lăvră cunoscută pentru asprimea vieții, dar și pentru

(Continuare în pag. a 4-a)

Diac. P. I. David

Mihai Eminescu și George Enescu

(Urmare din pag. 1)

„Eram un copil andru. D'n codri
vechi de brad
Flămânzii ochi rotindu-i, eu
mistuam pământul,

Să se-mpinească visu-mi din codri
cei de brad!”

Sara pe deal buciumul sună cu jale,
Tuamele-l urc, stele le scapără-n
cale, ...

Scârțâie-n vânt cumpăna de la
fântână,
Valea-i în fum, fluiera murmură-n
stână.

Și osteniți oameni cu coasa-n
spinare
Vin de la câmp; toaca răsună mai
tare.

Clopotul vechi împlie cu glasul lui
sara, ...

Astăzi chiar de m-aș întoarce
A-mpele n-o mai pot...
Unde ești copilărie,
Cu pădurea ta cu tot?

„Întâmplarea m-a făcut ca, —
mărturisirea poetul în 1882 — din
copilărie în-ă, să cunosc poporul
românesc din apele Nistrului începând,
în crucii și-n curmeziș până
în Tisa și-n Dunăre.”

Patrimoniul popular transmis d'in
depozitul secular al satelor de basină
nu numai că i-au încântat, dar
a dus la alcătuirea fibrelor de rezistență
a unor opere reprezentative,
prin sensibilitate și măiestrie artistică.

Copilăria și tinerețea, petrecută
la Ipotești, Botoșani și Cernăuți
l-au pus pe poet în contact direct
cu patrimoniul popular:

Mama-i știa atâtea povești, pe câte
juse
Torsese în viață... deci ea l-a
învoțat

Să tâlcuiască semne ș-a pășărilor
spuse
Și murmura cuminte a râului curat.

Dar toate acele basme în somnu-mi
mă urmează,
Se-mbină, se-nfășoară, se luptă, se
deslac,

Copilele din basme cu ochii lor de
raze,

Cu părul negru coade, cu chipul
dulce drag

Și Feți-Frumoși cu plete, cu haine
luminoase,
In visele din somnu-mi s-adun și se
îmbină,

Fac nunți de patru zile...

Căci nu mă-ncăntă azi cum mă
mîșcă

Povești și doine, ghibiciori, eresuri,
Ce fruntea-mi de copil o-nșeniră,
Abia-mțele, pline de-nșeniri — ...

Cântele lăutarilor încerca copilul-minune,
G. Enescu, să le execute

la vioară, a căror muzică „extrem
de rafinată și de o neînchipuită bogăție
... o muzică de vis” le-a
păstrat prospețe în amintirile sale,
imortalizându-le în *Impresii din copilărie*.

Într-o fotografie veche se vede
hora de la Cracalia, unde a cântat
taraf de lăutari de la Bălățești,
poate chiar Nicolae Chioru, ce l-a
învățat meșteșugul vioarei, reținându-l
mai apoi în *Chipul lăutarului*.

Numele compozitorului se leagă
de localități: Liveni, Zvoriștea,
Cracalia, Mhăileni, Sinași, Dorohoi
etc.

Cu prilejul revenirii în țară,
de la Viena ori Paris, în timpul vacanțelor,
mai ales, asculta cântecule populare,
în special pe aitarii d'in părțile
Dorohoiului, cum e de pildă,
Costache Cioc. „Imi amintesc —
scria el — țărani în albe lince cu
găitane albastre când în asfințit
... păstrează cele mai frumoase
amintiri din viața-mi de la țară.”

Cântăreața populară Marița Hriboacă
il impresiona adesea, ca și
Domnica Ferbei de la care a învățat
melodii populare și care evoca:
„... bucuria ce o simțea maestrul,
când seara târziu, din pridvorul
casei de la Cracalia, asculta cu
sfințenie sunetele buciumului de la
stâna tatălui său, departe cam de
ureo 3—400 m de curte.”

În epoca studiilor de la Viena și
Berlin (1869/74), ca și mai târziu,
la Iași ori București, prietenii
poetului menționau:

„Cântecule populare îl încântau
și pe aceste le cânta el cu mare plăcere”.
Sau: „Eminescu după oarecare
timp, punea capul între mâini și
începea să cânte doine din Ardeal,
așa cum le cânta moșii, și cânta
câte o oră întreaga. Ardeleii ași
la masă plângeau cu lacrimi”.

Din inspirația și prelucrarea
patrimoniului popular s-au născut
Călin (File din poveste), poezile în
stil folcloric ori *Luceafărul*, iar C.
Enescu l-a inserat în *Rapsodia I-a*.

Amândoi artiștii au manifestat o
adâncă dragoste pentru popor și
patrimoniul lui popular, exprimându-și
concepțiile despre cântecule
noastre:

„Cântecul natural cel mai simplu
și cel mai fără artă e-n stare de a
exprima viața cea mai intimă a
sufletului” (M. Eminescu).
„Cu cât o melodie populară e
prezentată mai simplu, cu atât mai
vieu strălucește în toată frumusețea
ei” (G. Enescu).

Amândoi au găsit în patrimoniul
popular izvorul miraculos al originalității
lor creatoare, fiindcă menirea
autenticei arte este de a da expresie
specifică unor sentimente cu
conținut general omensc. Pentru a-
mândoi arta nu era o stare, ci o
acțiune.

Dragostea, sentimentul naturii,
folclorul, cântecul, poezia și bas-

mul) au fost nu numai mijloace de
inspirație pentru ei, ci elemente constituitive
și definitorii pentru personalitatea lor
artistică.

În anii dinaintea primului război
mondial, G. Enescu a creat, aici,
pe plaiurile Țării de Sus, câteva
compoziții reprezentative, printre
care *Simfonia a II-a* în la major,
concertând în același timp. În 1918,
termină la Dorohoi orchestrea *Simfoniei a III-a*,
pentru ca să concerteze în anii următori
și în orașele din nordul Moldovei: Dorohoi,
Botoșani, Suceava și Fălcițeni.

La Suceava a vizitat câteva monumente
istorice: Cetatea de Scaun și Zamca. În 1932
a concertat din nou la Fălcițeni, Rădăuți și
Suceava, la Cernăuți și în alte locuri. A-
mândoi, și poetul și compozitorul, au
cântat trecuri naționale: M. Eminescu
în *Scrisoarea a III-a*, G. Enescu în
Raportul a II-a. Lirismul lor e de
esență vulcanică, reușind să înfățișeze
în cele două capodopere ale lor: *Luceafărul* (1883) și *Oedip*
(1936) cu forța de simbol o latură a
personalității lor: M. Eminescu —
imaginea geniului; G. Enescu —
omul mai puternic decât destinul,
așa încât simbolul luminează între-
gului edificiu arhitectonic al simțirii și
gândirii lor filozofice. De aceea crea-
țiile lor au o limpezime de cristal:
prin logică și organicitate, simetrie
și armonie — caracteristici ale marii
gândiri clasice.

În perioada interbelică, G. Enescu
a concertat în multe orașe mari din țară
și de pe meridianele globului, executând
și piese din repertoriul propriu, ducând
astfel muzica românească în toate cele
patru puncte cardinale, făcându-și
cunoscută și străinilor.

Poezia lui M. Eminescu este tradusă
în peste 50 de limbi străine.

După al doilea război mondial, în
1946, G. Enescu a revăzut locurile
copilăriei: Liveni și Dorohoi. Pictorul
dorohoiian I. Murariu a pictat momentul:
Enescu în mijlocul țărânilor din Liveni în 1946.

G. Enescu a rămas profund îndrăgostit
de poezia eminesciană. În 1915 a interpretat
la pian cu Maria Bărsan la vioară, în
primă audiție în țară, *Sonata II în fa minor*,
în cadrul unei serii dedicate lui M.
Eminescu la „*Ateneul român*” din
București, cu participarea Mărioarei
Ventura, a lui Barbu Delavrancea și a
lui Victor Eftimiu. În 1928 subscrise 5
000 lei pentru ridicarea unei statuii
poetului. În 1941 începe să compună o
Simfonie în re major, cu tenor și cor de
femei, pe versuri de M. Eminescu (*Mai
am un singur dor*). Proiectase, de altfel,
și compunerea muzicii pentru poemul
eminescian: *Strigoii*.

Fixați pentru eternitate în lumea
artei, prin cea ce au mai original și
specific național. M. Eminescu și G.
Enescu sunt astăzi proiectați în sfera
universalității, ca mărturie de necontestat
a puterii de creație a poporului român.

(Urmare din pag. 1)

uniunii ipostatice a celor două firi,
Cel ce sacrifica și se sacrifica pe
cruce, era însuși Dumnezeu. Aceasta
ii conferă jertfei de pe cruce o
imensă valoare.

Măreția jertfei Dumnezeu-Omului
ne-o arată abnegația cu care
Domnul Hristos s-a predat pe Sine
patimilor și a suferit chinurile morții
de pe cruce, după cum reiese din
rugăciunea sa din Ghetsani: „Pă-
rintele meu, de este cu putință, trea-
că de la mine paharul acesta, însă
nu precum voiesc Eu, ci precum
voiești Tu” (Matei 26, 39).

Dacă orice faptă și orice minu-
ne a lui Hristos este foarte mare
— a zis sf. Ioan Damaschin —
ceea mai minunată decât toate este
cinstita lui cruce. Multe și bogate
roade au rezultat din jertfa de pe
cruce a Mântuitorului. Prin crucea
Domnului s-a distrus moartea, s-a
deslegat păcatul strămoșesc, s-a
prădat iadul, s-a dăruit învierea, s-au
deschis ușile raiului, am devenit fii
și moștenitori ai lui Dumnezeu, prin
credința în Iisus Hristos (Ga ateni
3, 26); toate acestea prin cruce s-au
îndeplinit? Prin jertfa sa, Domnul
Hristos a împăcat lumea de s s cu
cea de jos, a unit-o, iar pe rețetele
cel din mijloc al vrăjbei l-a surpat. Prin
mulța sa iubire a deschis ușile im-

părăției cerurilor ca oamenii să
intra prin ele la viața cea a levrată,
căci pentru aceasta am venit în lum-
e — a zis Iisus — ca oamenii
viață să aibă și mai multă să aibă
(ca înainte) (Ioan 10, 10).⁸ Puterea
și roadele jertfei de pe cruce se
întind asupra firii omenești a
Domnului Hristos și peste oamenii
tuturor timpurilor. Se întind și peste
natură care aștepta eliberarea din
robia stricăciunii, „căci toată făp-
tura suspină laolaltă și este până
acum ca în dureri de naștere” (Roma-
ni 8, 21—22). „Precum Moise a
înălțat șarpele, în pustie, așa
trebuie să se înalțe Fiul omului, ca
oricine care crede întru-insul să nu
piară, ci să aibă viață veșnică...
că a trimis Dumnezeu pe Fiul său
în lume, ca să se măntuiască prin
el lumea (Ioan 3, 14—17).

Pentru patima și moartea sa pe
lemnul crucii, „Dumnezeu l-a prea
îrălțat și i-a dăruit lui numele care
este mai presus de orice nume, ca
întru numele lui Iisus, tot genun-
chiul să se plece... și toată limba
să mărturisască că Domn este Iisus
Hristos, întru mărirea lui Dumne-
zeu Tatăl” (Filipeni 2, 9—11).

Pe Golgota, arhiercel cel veșnică
săvârșit prima liturghie a Noului
Testament. Jertfa lui Hristos de pe
lemnul crucii se continuă aici pe

pe care Domnul Hristos s-a
adus pe sine jertfă, în locul nostru,
pentru că ea s-a sfințit prin atin-
gerea cu sfântul lui trup și sânge,
prin care am și fost mântuiți. În
cântările bisericesti, sufetul bine
credincios aduce venerația sfintei
cruci, prin cuvinte pline de evlavie,
ca acestea: Crucii tale ne închinăm,
Hristoase... că de voie bine ai
voit a te sui cu trupul pe cruce, ca
să scapi din robia dușmanului pe
cel ce l-ai zidit... că prin cruce a
venit bucurie la toată lumea... că
Hristos răstignire răbdând, pentru
noi, cu moartea pe moarte a stric-
cat.

În trei limbi de circulație pe acea
vreme, era accesibilă tuturor peler-
inilor care cu pioșenie au pășit pe
drumul calvarului. Pe acest drum
au fost marcate în piatră locurile
unde, sub povara crucii, Hristos a
căzut întâia oară, a doua oară, a
treia oară, pentru toți cei osteniți și
împovărați, precum și locul unde
i-a înșef în întămpinare mama sa,
Sf. Fecioara Maria. Poporul nostru
drept credincios a cultivat tradiția
pelerinajului la locurile sfinte și de
aici numirea de hăgiu a celui ce a
reușit să se ducă măcar odată în
viață să se închine la locurile sfin-
te și mai ales la Ierusalim. După
primul război mondial, în anul
1925, s-a făcut primul mare pelerinaj
de acest fel, din inițiativa Si-
biului.⁹

Prin cruce s-a arătat și se arată
puterea lui Dumnezeu, de care nu
se îndoiesc cei ce cu credință i se
închină Lui și recunosc mila și a-
jutorul lui Dumnezeu oferit în gre-
le încercări. Prin cruce se disting
cei credincioși de cei necredincioși
și de eretici. Cuvântul crucii pen-
tru cei ce pier — e nebulie; pen-
tru noi, însă, cei ce ne măntuim,
este puterea lui Dumnezeu (I Cor.

1, 18). Crucea este sculara celor
căzuți, sprijinul celor ce stau, rea-
zimirul celor slabi, toiagul celor păs-
torii, călăuză celor convertiți, desă-
vârșirea celor înaintași, mântuirea
trupului și a sufletului, izgonitorul
tuturor răutăților, izvorul tuturor
bunătaților, distrugerea păcatului,
răsădul învierii, pomul vieții veș-
nice. Crucea este pecetea ca să nu
ne atingă nimicitorul; crucea este
pavăza și arma contra diavolului.¹⁰

Din următorul fapt remarcabil,
reiese, că nici necredincioșilor nu le
este indiferentă puterea crucii lui
Hristos.

Dintr-un manuscris al lui Goethe,
marele liric și prozator, H. Heine,
redă locul din Faust, în care ace-
sta, împreună cu Mefisto (= diavolul)
trec pe lângă o cruce. Faust îl
întreabă pe diavol: Mefisto, te gră-
bești? / De ce-ți apleci ochii în
fața crucii? / La care Mefisto îi
răspunde: Eu o știu bine, este o
prejudecăte; / Singură aceasta îmi
este împotriva!

Că însuși Goethe a ezitat asupra
acestui moment, rezultă din faptul,
că acesta nu figurează în nici o edi-
ție a lui Faust (H. Heine, Sämtliche
Werke, vol. III, Leipzig, p. 95—96).

Biserica noastră strămoșească,

Dumnezeu își îndeplinește promisiunea: reîntoarcerea în Țara Făgăduinței. Iosua Navi

(Lección de religie)

1. Organizarea clasei pentru lecție. (Rugăciunea de intrare în clasă, pregătirea materialului didactic, etc.)
2. Verificarea temei și a cunoștințelor preluate în lecția trecută.
3. Legătura cu lecția precedentă, sau cu cunoștințele anterioare.
Am văzut că după 430 de ani de robie egipteană, Dumnezeu îl ridică pe Moise, pentru a conduce poporul evreu, înapoi în Canaan. Am văzut, de asemenea cum și care le-a fost drumul prin pustiu. Și desigur toate minunile pe care le-a făcut Dumnezeu pentru poporul Său. Dar oare, acest popor va mai merge mult prin pustiu? Nu deoarce:
4. Mergerea sub pustiul? Lecția noi și o obiectivelor urmări:
„Dumnezeu își ține promisiunea: reîntoarcerea în Țara Făgăduinței Iosua Navi”.
5. Dirijarea învățării. Comunicarea noilor cunoștințe.
Moise se urcă sus pe munte. Este oare Muntele Sinai? Primește Moise alte legi? Nu. De data aceasta, Moise era pe un munte de pe care se putea vedea, departe-departe, țara frumoasă în care urma să locuiască poporul Israel. Chiar Domnul îi veni în întâmpinare și îi arătă pășunile verzi, pâraiele, munții marea în depărtare. Văzându-le pe toate acestea, înțelese că poporul va fi fericit acolo. Apoi, Dumnezeu îi spuse: „Vino, acum. A sosit timpul!” Și Domnul îl luă pe Moise la El. Iar noi reținem despre el că „În Israel nu s-a mai ridicat proroc ca Moise pe care Domnul să-l fi cunoscut față-n față” (Deuteronom 34, 10) și prin care să săvârșească astfel de minuni. Mai aflăm despre el, (Deuteronom 34, 7) că era în vârstă de o sutădouăzeci de ani când a murit; vederea nu-i săbise și puterea nu-i trecuse.”
Dar oare chiar și-a lăsat Domnul poporul fără conducător? Erau ei foarte aproape de Canaan, patria promisă, dar asta nu înseamnă că au și intrat în ea! Desigur că Domnul poartă o grijă în continuare poporului. Astfel, pe când încă trăia Moise, El îl desemnase ca și conducător pe Iosua. Și tot Dumnezeu a fost acela care prin Moise, a transmis poporului, minunatele cuvinte de îmbărbătare: „Întăriți-vă și îmbărbătați-vă! Nu vă temeți și nu vă îspăimântați de ei, căci Domnul, Dumnezeuul tău, va merge El însuși cu tine, nu te va părăsi și nu te va lăsa” (Deuteronom 31, 6); Și apoi adăugă: „Nimeni nu va putea să stea împotriva ta, cât vei trăi. Eu voi fi cu tine, cum am fost cu Moise; nu te voi lăsa, nici nu te voi părăsi” (Iosua 1, 5). Ce bucurie să pornești în slujba Domnului, îmbărbătat, încurajat cu astfel de promisiuni!... Și știm că El nu minte! Își ține întotdeauna promisiunile! De altfel acestea sunt valabile pentru orice creștin care crede din tot sufletul și dorește să meargă numai pe calea Domnului, în ascultare și supunere față de voia Sa!
Așadar, Iosua era noul conducător al poporului evreu. Prima lui misiune era cucerirea Ierihonului. Dar cum să-ți imaginezi că vei purta o bătălie cu oamenii unei cetăți despre care nu știi nimic? Iosua a trimis două iscoade (sau cum am spune noi, doi spioni) să cerceteze și să aducă vești despre ce este dincolo de zidurile acelea înalte și groase. Plecând cele două iscoade, intrară pe poartă în cetate și cercetară totul. Făcându-se seară, au cerut adăpost la o casă de ospați (Cam cum ar fi un han în zilele noastre), care aparținea unei femei pe nume Rahav. Când aceasta a aflat că ei sunt israeliteni și-a exprimat increderea că acel Dumnezeu care i-a trecut prin mare și prin pustiu, îi va ajuta să cucerească și Ierihonul. Iată cât de cunoscuți erau evreii datorită minunilor făcute de Dumnezeu. Iar Rahav credea în puterea lui Dumnezeu. Cele două iscoade fuseseră observate când au intrat

în casă și nu a trecut mult timp, până când soldații au venit să-i caute aici. Rahav însă i-a ascuns pe cei doi pe acoperiș, sub niște snopi de în pus la uscat. Soldaților le spusesse că au fost pe la ea, într-adevăr, dar plecaseră, și dacă se vor grăbi îi vor ajunge din urmă. Așadar soldații își continuară căutarea, în timp ce Rahav stabilea o înțelegere cu cele două iscoade... când vor veni evreii, în luptă împotriva Ierihonului, să aibe grijă să-i salveze casa ei cu cei ce vor fi înăuntru, așa cum și ea a salvat pe cei doi israeliteni. Ca semn de recunoaștere a casei, a legat de geam o funie groasă de culoare roșie, pe care, dealtfel, au și colaborat cei doi.
Aceasta este prima acțiune și Domnul le-a pus de grijă, în mod minunat, așa cum a promis!
Așadar, poporul evreu trebuia să intre în Ierihon și să-l cucerească. Dar mai întâi ar fi fost nevoie să treacă un râu mare ce se chema Iordan. Dar oamenii erau mulți, aveau copii și turme de animale și apa era adâncă. Ce vor face ei oare? Nu era nici un pod... Să fi construit ei unul, era prea greu și nu aveau cu ce. Să facă multe bărci? Nu era bine nici așa; cerea prea mult timp. Să nu uităm copiii, că Domnul Dumnezeu i-a încredințat că le va fi sprijin și ajutor. Vă mai amintiți ce s-a întâmplat la Marea Roșie, când Faraon se îndreptă spre ei cu armată multă și cu care de război? Cam tot așa avea să se petreacă și cu armata în fața râului Iordan. Preoții care purtau chivotul legământului au pornit primii și când au ajuns la marginea apei, o mare minune s-a săvârșit: apa ce venea din sus s-a oprit, iar cea care curgea spre mare a secat, și astfel a rămas pământul uscat. Preoții, purtând chivotul legământului, s-au oprit la mijlocul albiei secate, în timp ce poporul lui Israel trecea Iordanul. Din locul unde au stat preoții, au fost luate douăsprezece pietre și au fost așezate în locul unde urma să-și instaleze corturile. Aceasta, ca aducere aminte a modului în care prin puterea lui Dumnezeu, apele Iordanului s-au despicat în două când chivotul legământului a trecut râul.
Cei din Ierihon, văzând poporul evreu așa de aproape de ei, s-au temut și s-au adăpostit, încuind poarta cetății.
Acum ce-ar fi putut să facă israeliții? Să spargă zidurile? Nu se putea; erau foarte groase. Să fi încercat să împingă poarta cu un stâlp gros? Nici așa nu era cu putință. Pentru ei ca simplii oameni era ceva imposibil să pătrundă în Ierihon. Dar ei alcătuiau poporul ales de Domnul pentru care totul este posibil, cum li s-a arătat de atâtea și atâtea ori. Iată, însă ce le propune Dumnezeu să facă. Timp de șase zile, tot poporul trebuia să înconjoare zidurile cetății, o dată pe zi. Desigur că oamenii acestui popor erau așezați într-o anumită ordine, stabilită de Domnul. În fața erau bărbății înarmați ce urmau să participe la luptă, după ei urmau șapte preoți care sunau din trâmbițe, iar în spatele lor era purtat chivotul legământului. Apoi venea restul poporului. Așa cum le-a spus Iosua, din partea Domnului, toți înconjurau cetatea și nu se auzea nimic altceva decât sunetele trâmbițelor. În a șaptea zi, poporul Israel a pornit la drum ca de obicei, dar nu au înconjurat numai o singură dată, ci de șapte ori. Iar când preoții au început să sune din trâmbițe, tot poporul a strigat de bucurie că victoria este de partea lor. Și într-adevăr era, căci zidurile cele groase ale cetății s-au dărâmat și cetatea Ierihon a fost luată cu asalt. La casa femeii Rahav mai atârna funia roșie și astfel a fost salvată.
Următoarea cetate care trebuia cucerită a fost Ai situat lângă Bet-Aven, (Continuare în pag. a 4-a)

Preot prof. Sorin Cosma

(urmare din pag. 1)

„Cela ce ai dăruit nouă aceste rugăcini obstești și împreună glăsuitoare, care ai făgăduit ca și la doi și la trei ce se unesc întru numele Tău (Mt. 18, 20), să le ascuți cererile, întru ei acum plinește cererile tale de folos ale robilor Tăi, dându-ne nouă în veacul de acum, cunoștința adevărului Tău și în cel ce va să fie, viață veșnică dăruindu-ne”. În această comuniune de rugăciuni și cântare, a tuturor celor care s-au silit să se apropie de Impărăție, Fiul lui Dumnezeu apare tot mai aproape, aducând Evanghelia (vestea cea bună), cu învățătura Sa mântuitoare despre Impărăție. „Se poate spune că toată propovăduirea lui Hristos este o învățătură despre Impărăția cerurilor sau a lui Dumnezeu. Impărăția aceasta înseamnă unirea între oameni și Dumnezeu, ca și iubirea între ei, din puterea unirii cu Dumnezeu” (Pr. Prof. D. Stăniloae: Chipul evghelic al lui Iisus Hristos, Sibiu, 1991, p. 87).
Pe lângă bucuria pe care ne-o lasă vestea cea bună (Mt. 5, 11), adusă de Mântuitorul, „în antifoanele pline de bucurie și de biruință, care vestesc și proslăvesc Impărăția lui Dumnezeu, noi arțăm că „adunarea în Biserică” este înainte de toate bucuria fapturii re-născută și reinnoită, că este adunarea lumii în contrast cu căderea ei în păcat și în moarte”. (Al. Schmemmann: Euharistia..., op. cit., p. 59).
Fiecare om este dornic de o veste bună, dar nici o veste nu poate fi mai bună decât aceea care deschide calea spre fericire. Toți oamenii vor și doresc să fie fericiți. Și tot zăbuciumul vieții nu e decât o alergare după fericirea pierdută. De aceea, Fiul lui Dumnezeu, cunoscând această nostalgie generală, după o astfel de fericire, arată omenirii întregi, cine și cum se poate ajunge la o fericire adevărată și statornică, la mântuirea propriu-zisă, la intrarea în Impărăție.
Cele nouă efirici (Mt. 5, 3 ss), din Predica de pe Munte — un adevărat cod al Impărăției cerești, sunt ca niște indicatoare luminoase, prin hațșul acestei vieți, în calea sufletului spre Impărăția lui Dumnezeu, iar credincioșii întâmpinând venirea Mântuitorului, îl roagă să-i pomenească în Impărăția Sa.
1. Fericicii cei săraci cu duhul că a lor este Impărăția cerurilor“. Mântuitorul, care „voiește ca toți oamenii să se mântuască și la cunoștința adevărului să vină” (I. Tim. 2, 4), „văzând multimile”, le arată calea care duce spre Impărăția Sa, începând cu sărăcia sufletească. E vorba de sărăcia sufletului, în care se vede cel lipsit de fapte bune și fericit este cel care se luptă să se îmbogățească în cele bune. Nu e vorba de o deficiență mintală, cum greșit și intenționat înțeleg unii, pentru că Dumnezeu, care este perfecțiunea supremă, nu ferește pe cel neajutorat. Dimpotrivă! E vorba de sărăcia sufletească, de lipsa faptelor bune după care tânjește adevăratul creștin și se luptă să se îmbogățească cu ele. Cu alte cuvinte, sărăcia cu duhul, este să nu se creadă omul mai mult decât este și decât poate. Credinciosul este îndatorat să gândească la smerenia Mântuitorului și oricât bine ar săvârși, să nu spună niciodată că a făcut totul. Insuși Iisus a zis: „când veți face toate cele poruncite vouă, să ziceți: suntem slugi ne-tribnice, pentru că am făcut ceea ce eram datori să facem” (Lc. 17, 16).
2. „Fericicii cei ce plâng, că aceia se vor mângâia“. Dacă lumea consideră fericiti pe cei care se manifestă răzând și veselindu-se, iată că Mântuitorul, ferește pe „cei ce plâng”. Iisus nu este împotriva bucuriei! „Voi vă veți întrista, dar întristarea voastră se va preface în bucurie” (In. 11, 20). Apoi, nu este bucurie mai mare decât atunci când știi că ești iubit de cineva. „Precum m-a iubit pe Mine Tatăl, așa v-am iubit și Eu pe voi, rămâneți întru iubirea Mea. Dacă păziți poruncile Mele, după cum și Eu am păzit poruncile Tatălui Meu și rămân întru iubirea Lui. Acestea vi le-am spus, ca bucuria Mea să fie cu voi și ca bucuria voastră să fie deplină” (In. 15, 9—11).
Pierzând o astfel de bucurie, pentru credinciosul adevărat nu mai rămâne decât pocăința și lacrimile; și peste ele, mila lui Dumnezeu.
Oamenii se întristează și plâng după pierderea unor lucruri prețioase, dar sunt puțini cei ce plâng pierderea sufletului în păcate. De asemenea, se plânge la pierderea unei ființe dragi, și e ceva firesc, dar puțini sunt cei ce plâng pentru că au pierdut pe Cel care ne-a iubit atât de mult, încât a pățimit, până la moartea pe Cruce, pentru păcatele noastre!
Dar, văzând răutatea lumii, decadența morală și înstrăinarea de Bunul Dumnezeu, oare, un credincios adevărat poate sta nepăsător „ca la teatru? Oare nu se cade a plânge în inima sa pentru atâtea împăgânire? Adevărata iubire frățească — pentru fiii aceluiași Părinte, Tatăl nostru — ne cere și acest zăbucium sufletec, această „durere” care merge până la lacrimi. Sunt semenii noștri! „Popoare ale pământului, cad în genunchi înaintea voastră și vă rog cu lacrimi în ochi: Veniți la Hristos... Mi-e mila de oameni și-l Dumnezeu: plâng și mă tânguiesc pentru ei”, zice un ales al lui Dumnezeu din acest secol. (Cuviosul Siluan Athonitul: Introduce Iadul deznădejdi și Iadul smereniei. Însemnări duhovnicești. Introduce și traducere de diac. asist. Ioan I. Ică jr. și Pr. Prof. Ioan I. Ică. Edit. Deisis-Sf. Mân. Ioan Botezătorul, Alba-Iulia, 1994, p. 108—109). Adevărata iubire, nu-ți dă liniște, nu

Sf. Liturghie — Marea Iubire

poate fi nepăsătoare! Iubirea adevărată față de Dumnezeu și față de oameni angajează pe cel care iubește cu adevărat, în a se implica până la jertfirea de sine. Numai urcând pe o asemenea treaptă duhovnicească, plânsul se traduce ca o virtute, ca o purificare a inimii spre Impărăție.
3. „Fericicii cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul“. Totul pare paradoxal, la auzul acestor cuvinte, când forța și puterea își caută loc pe banca întâi. Ori, Mântuitorul, dimpotrivă, avea să spună... „Învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre” (Mt. 11 29). Bunătatea dumnezeiască, nemărginita Lui iubire față de neamul omenesc, blândețea fără asemănare, s-au făcut cunoscute și în cele mai cumplite împrejurări. N-a răspuns cu rău la răutatea oamenilor. Când a fost huiduit de cei din Samaria, în drum spre Ierusalim, n-a coborât foc din cer peste ei, ca pe deapsă, cum au cerut apostolii, ci i-a iertat în nemărginita Sa blândețe și bunătate, spunând că „Fiul Omului n-a venit să piardă sufletele oamenilor, ci ca să le mântuiască” (Lc. 9, 52—55). Când a fost batjocorit, n-a răspuns cu ocară și cu muștrări. Mai mult, a stat la masă cu vânzătorul, a vindecat pe rănitul care a venit să-l prindă, s-a rugat pe cruce pentru iertarea răstignitorilor, a iertat și n-a reproșat nimic apostolilor care L-au părăsit de frică și nici chiar lui Petru care se lepădase de trei ori, ci după Înviere l-a reîncadrat în apostolie și la toți apostolii le-a dat putere de-a vesti Evanghelia și a lega și dezlega păcatele oamenilor (In. 13, 15 și 17).
Toate aceste manifestări divino-umane dau suport fericirii amintite și posibilității omului credincios de-a se comporta ca atare.
4. „Fericicii cei ce flămânez și insetează de dreptate, că aceia se vor sătura“. „Ceea ce este drept și lui Dumnezeu îi place“ —, spune o zicală românească. Dumnezeu nu poate fi decât drept și a dori dreptatea. A fi insetat după dreptate înseamnă a fi insetat după Dumnezeu, a lucra pentru însănătoșirea Impărăției lui Dumnezeu. O asemenea foame și sete după dreptate se va potoli doar atunci când, printr-o viață corectă, fiecare credincios va susține dreptatea lui Dumnezeu. Iar cel care dorește dreptatea și nu se poate bucura de ea în această viață, va avea parte de ea în Impărăția lui Dumnezeu. De aceea, pentru a-l ajuta pe om în comportarea lui, Iisus Hristos a lăsat un echivalent zicând: „Toate câte voiți să vă faceți vouă oamenii, asemenea și voi faceți lor, că aceasta este Legea și proorocii” (Mt. 7, 12).
5. Fericicii cei milostivi, că aceia se vor milui“. A fi milostiv, în înțelesul deplin al cuvântului, e mai mult decât a practica o „milostenie” propriu-zisă, dând un ban sau o bucată de pâine, ajutând material pe cineva care este avizat. Numai simțind durerea și suferința altora, ca și când ar fi proprii, omul se apropie de Dumnezeu, care a zis: „Fiți milostivi, precum Tatăl vostru milostiv este” (Lc. 6, 36).
O milostenie sufletească poate fi și pentru cei decăzuți și înstrăinați de Dumnezeu. Rugăciunea stăruitoare pentru astfel de oameni și pentru cei care te urăsc și apăsesc și transformarea urii și răz-bunării, în milă și iertare, îl apropie pe om de mila lui Dumnezeu, care o aștează pentru toți păcătoșii. Bunăoară, cei care au ieșit din închisori, după ani grei de detenție și aspirare, pătrunși de duhul credinței, n-au cerut răzbunare, ci au iertat pe asupritorii lor.
Omul, oricare ar fi el, e fapta lui Dumnezeu și trebuie tratat cu iubire și milă, pentru a-l da șansa unei convertirii în bine. Cuviosul Siluan Athonitul zice: „Dacă vezi că (omul) s-a rățacit și se pierde, roagă-te pentru el; și plângi, dacă poți. Dacă nu poți atunci spânzina cel puțin pentru el în înaintea lui Dumnezeu. Domnul iubește sufletul care face așa, căci atunci se aseamănă Lui. Așa se ruga Avra Paisie pentru ucenicul lui care se lepădase de Hristos, ca Domnul să-l ierte. Și, Domnul a fost mulțumit de această rugăciune că a vrut să-l mângâie. El însuși pe slujitorul Lui. I s-a arătat și i-a spus: „Paisie, de ce te rogi pentru cel ce m-a trădat?” Dar Paisie a zis: „Doamne, Tu ești milostiv, iartă-L!” Atunci Domnul i-a zis: „O, Paisie, prin iubirea ta, te-ai asemănat Mie!” (Cuv. Siluan Athonitul, op. cit., p. 141—142; vezi și Paul Evdokimov: Iubirea nebună a lui Dumnezeu, Trad. de Teodor Bacosky, Edit. Anastasia, București, pg. 89). Cu alte cuvinte, nimic nu-l apropie mai mult, pe om de Dumnezeu, ca iubirea, mila și iertarea.
6. „Fericicii cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu“. Dacă inima este motorul vieții, ea este și locașul de unde porucele bune și cele rele. De aceea, și Psalmistul se ruga lui Dumnezeu, zicând: „Într-o curată zădăstre întru mine, Dumnezeu, și duh drept înnoiește inima mea din lăuntru ale mele” (Ps. 50, 11).
În cuvântarea de despărțire pe care Mântuitorul a adresat-o ucenicilor Săi și prin ea la toată suflarea omenască a zis: „Dacă Mă iubește cineva, va păzi cuvântul Meu, și Tatăl îl va iubi, și vom veni la el și vom face locaș la el” (In. 14, 23). Și numai o inimă curată și plină de iubire cum zice Sfântul Apostol Pavel și care e mai mult

Drumete

Am trecut Carpații, prima oară, în Ardeal, — după primul război mondial — să întorcem vizita, după trei sute de ani, Neamului nostru de Mocani, care a rămas dincolo de munți, la Zărnești, la Covasna și la Păpăuți. Am plecat de pe Călnău, prin crucea drumurilor, de la Buzău — pe valea râului, în sus, — pe cea mai scurtă cale — printre râpi și bolovani, — că tot râul i-a adus și pe Mocani, la vale.
Dar, iată ne-a ieșit în cale la răsăruce — o troiță — pe frunte cu coroană, — din flori cuvioase dela țară, — și am poposit pe plai la „Fântâna lui Mihai”. Pe acest drum trecu odinioară și Viteazul Mihai cu oastea lui de „pohta” Ardealului. Sunt multe drumuri în țară: Drumul Oii, Drumul Sării, Drumul Morilor și al Bogdanului, până la Dunăre drum fără pulbere.
Dar sunt și multe drumuri de bejanie, — pline de spaimă; dar și de dărzenie. La începutul drumurilor a fost Bucur Ciobanul cu oile, cu câinii și cu samarul, și-a poposit cu țărila; dar și cu bisericuța lui la Obârșia Bucureștilui. Dămbovița l-a ad.ș și pe el, la vale în vadul Capitalei, cu sarica Măriei Sale!...
* * *
Și de-atunci i-a rămas prin veacuri, — în legendă și istorie, — ca un purător de leacuri — Efigia și Simbolul: Măria Sa, Poporul!
Pr. Lăudatu Vasilescu

decât o casă poate fi locașul lui Dumnezeu: „Și Hristos să se sălășluiească, prin credință, în inimile voastre, înrădăcinați și întemnițați fiind în iubire” (Ef. 3, 17).
7. „Fericicii făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema“. Mesajul adus de îngeri, la Nașterea Domnului, pentru toată omenirea, a fost ceresc: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoie!” (Lc. 2, 14). Pacea este climatul social, lăsat de Dumnezeu, pentru promovarea vieții. Dacă toți oamenii sunt fiii lui Dumnezeu —, Tatăl nostru, cei care nu promovează pacea, ci ura, vrajba și dezbănarea între oameni, pierd calitatea de fii ai lui Dumnezeu. Și numai lupțând pentru pacea lui Dumnezeu în sufletul lui ca și pentru pacea socială în relațiile inter-umane, omul poate fi socotit un fiu al lui Dumnezeu. Pe un asemenea om îl ferește Dumnezeu și pe pământ și în ceruri. Sfânta Scriptură și zice: „Căutați pacea cu toți și sfințenia, fără de care nimeni nu va vedea pe Domnul” (Evr. 12, 14).
8. „Fericicii cei prigoniți pentru dreptate, că a lor este Impărăția cerurilor“. Pentru omul credincios, dreptatea este normă, este conduită de viață. El nu se pretează cu jumătăți de măsură, știind pe deapnea ce-l așteaptă pe cel care sfidează rânduielile dumnezeiești. „Și fiindcă ești căldicel — nici fierbinte și nici rece, am să te vărs din gura Mea” (Apoc. 3, 16). Chiar dacă este „prigonit pentru dreptate”, omul adevărat — o binecuvântare pentru societate —, își are fermiteata sa, păstrând sufletul nepângărit, pentru Impărăția lui Dumnezeu.
9. „Fericicii veți fi voi când vă vor ocări și vă vor prigoni și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, mințind din pricina Mea“. Lupta între bine și rău, se întâlnește la tot pasul. Pornind de la propria persoană, fiecare om este dusmanul său intim. Lupta cu sine, în numele lui Dumnezeu, nu este de neglijat. Și în deosebii când nu te complaci în starea de „căldicel” pentru credință. Chiar și cel mai verificat credincios este asaltat de-o multime de greutăți, în drumul spre Impărăție. Dorește să facă binele, să progreseze în calea lui spre lumină și în mod neașteptat, îl asaltează potrivnicul pentru a-l devia din calea îmbunătățirii. Fericit cel care știe să nu cedeze în fața ispitelor.
Tendința apropierii de Hristos este umbrită, dacă nu chiar blocată, de oamenii învrajmași cauzei Cei necredincioși și răi, aflându-se în prouul lor întinerim sufletec, nu pot deslanșea lumina în preajma lor. În câte familii nu se declanșează astfel de drame, ca unul din parteneri să fie prigonit de cel împătimit în rele și care se vede deranjant în haosul lui sufletec, atunci când în casa lui se practică rugăciunea, sufletul, cercetarea sfinteii biserici și depărtarea de tot ce compromite sufletul și peste tot, demnitatea umană?!
Mântuitorul, avertiza că „dusmanii omului (vor fi) casnicii lui” (Mt. 10, 36). Și, într-adevăr, beția, desfrâul și tot cortegiul de patimi care pun stăpânire pe unul din cei ai familiei, determină la un comportament de teroare pe robul patimilor, împotriva celui care dorește să ducă o viață cinstită, după voia lui Dumnezeu. Simțindu-se lezat în nebunia lui, tăbărăște cu injurături, bătăi și amenințări cu moartea, pe cel atașat de Hristos și blasfemiind cele sfinte și Dumnezeirea, apare ca un uragan în propria sa casă. Dar cel care nu renunță la dragostea sa pentru Dumnezeu, câștigă adevărata și netrecătoare fericire. „Dacă pe Mine M-au prigoniți, și pe voi vă vor prigoni... Toate acestea le vor face vouă din cauza numelui Meu, fiindcă ei nu cunosc pe Cel ce M-a trimis” (In. 15, 20—21). Dar, spune Mântuitorul: „Prin răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre” (Lc. 21, 19).
Anumite epoci ale istoriei au înregistrat, chiar pe plan oficial, dez-lănțuirea prigoanei și obstrucționari împotriva celor care s-au devotat vieții în Hristos, sau au susținut constant o tradiție de echilibru moral și de atașament față de valorile perene ale culturii creștine.
Ce sunt marile prigoane de la începutul Creștinismului, vreme de peste trei sute de ani? Cohorte întregi de martiri și mucenici, supuși la cele mai cumplite suplicii și insuportabile torturi, au plătit cu propria lor viață, dragostea pentru Hristos și credința în Evanghelia și noua Impărăție. Până și aproape de vremea noastră și sub ochii noștri ai multora, temnițele românești și nu numai, au umbrat pe pereții lor chipul martirizat al atâtor nevinovați, eroi ai demnității!
Batjocura și prigoana suportată în numele credinței, a iubirii necondiționate pentru Hristos și Evanghelia Sa, au ca răsplătă bucuria eternă.
„Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri“. Așa cum toate au un început în viața aceasta, toate au și un sfârșit, pe când viața aceasta nămioa2vh șit, pe când viața și bucuria din Impărăția cerurilor, nu mai sfârșesc niciodată.
Relevând fondul și aspectul etern al răsplății divine, pentru stăruința și orientarea propriei vieți în iubirea și pătimirea pentru Hristos, Sfântul Apostol Pavel scria: „că pătimirile vremii de acum nu sunt vrednice de mărirea care ni se va descoperi” (Ro. 8, 18).

In memoriam:

Arhid. conf. dr. SILVIU ANUICHI

La început de septembrie a.c., a trecut în veșnicie, în urma unei cumplite boli, — cel care a fost Arhid. conf. dr. Silviu Anuichi, decanul Facultății de Teologie din Arad.

Adormitul în Domnul s-a născut în 28 ianuarie 1939, în familia unui profesor de matematică.

Școala generală a frecventat-o în Sâncicraul Mare, iar liceul în Timișoara.

În perioada anilor 1955—1959 a fost student al Institutului Teologic Universitar din Sibiu, iar între 1959—1962 a urmat cursurile de doctorat la Institutul Teologic Universitar din București, specializarea Istoria bisericească universală, avându-l ca îndrumător pe pr. prof. dr. Ioan Răduțanu.

Îndată după absolvirea cursurilor de doctorat a fost numit profesor de Istoria bisericească universală, Filozofie și Drept bisericesc la Seminarul Teologic din Caransebeș.

Între 1972—1977 a urmat studii de slavistică și și-a redactat și susținut lucrarea de doctorat, cu titlul: „Relații bisericești româno-sârbe în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea”, la Facultatea de Teologie din Belgrad, ca bursier al Patriarhiei Sârbe.

După reîntoarcerea din străinătate a lucrat ca redactor la „Mitropolia Banatului”, până la revoluția din decembrie 1989, când reînființându-se Facultatea de Teologie din Arad, Arhid. Silviu Anuichi a devenit decanul acesteia.

S-a căsătorit în 1966 și din aceiași an a fost hirotonit diacon.

Aceștea ar fi principala etape, marcate cronologic, ale vieții, din păcate scurte a profesorului Silviu Anuichi. Din chiar simpla lor înșurire se poate observa că destinul său s-a împletit strâns cu destinul școlii. Ca un copil l-am cunoscut foarte bine, fiind ani îndelungați colegi de studii și de profesor, așa putea spune că orice încercare de a-l privi pe Silviu Anuichi într-un alt cadru decât al școlii, ar duce inevitabil la o greșită înțelegere a ceea ce a reprezentat el pentru Teologia românească.

Școala a fost mediul în care s-a realizat plenar sub aspectul conturării proprii personalități și în care s-a regăsit ca dascăl. Elev și student eminent, mai apoi doctorand stăpân de pasiune pentru studiu și cercetare, a devenit profesor, pe cât de învățat, tot pe atât de priceput și fostoritor în împărtășirea cunoștințelor folositoare ucenicilor săi. Generații și generații de elevi și studenți vor păstra cu siguranță amintirea orelor frumoase pe care le preda profesorul Silviu Anuichi. A fost apropiat de tineri și i-a iu-

Sf. Ierarh Iosif de la Partoș

(Urmare din pag. a 2-a)

cultura și spiritualitatea ei. Iacov dă dovadă de pricepere în citirea și mănuierea documentelor, manuscriselor și cărților vechi și îndată este tuns în monahism sub numele Iosif și apoi, depunându-și voturile, este hirotonit ierodiacon și ieromonah. În această calitate, Iosif vine și la Patriarhia de la Ipeș, în vremea când se organizau scaune mitropolitane pentru toate neamurile ortodoxe cu îngăduința Patriarhiei de Constantinopol. Banatul, intră din motive politice, sub influența sârbă, ca și o parte din eparhiile ardelenice. Fiind binecunoscută evlavia Cuviosului Iosif, seriozitatea și patriotismul său, i s-au încredințat misiuni speciale în Balcani în perioada de glorie a lui Mihai Viteazul, în jurul anului 1600. Nu este exclus ca însuși Baba Novac, cel mai apropiat căpitân al Domnului unirii, mort martir și erou al neamului în Cluj, să fi fost apropiat al Cuviosului Iosif. Alt căpitân al lui Mihai, Matei Basarab, urmă pe tronul Țării Românești (1632—1654), preia grija ortodoxiei din aceste regiuni și ctorește multe locașuri de închinare în Serbia, Macedonia și ajută părțile bănățene. Nu este exclus ca influența lui Matei Basarab din Țara Românească să fi cântărit greu în balanța alegerii Cuviosului Iosif ca mitropolit al vechii cetăți Tibiscum (Caransebeș, Timișoara). Iosif este ridicat pe Scaunul arhieresc în ziua de 20 iulie 1650, zi când se prăznuiește Sf. Prooroc Ilie ocrotitorul Banatului. Iosif venea aici cu o vastă experiență pastorală și toți românii l-au dorit și au insistat să le fie păstor, în ciuda vârstei sale înaintate, patriarhale de 82 de ani, fiind socotit sfânt și făcător de minuni, după tămăduirea unei fete surdo-mută. Înțelept, ca toți oamenii de duh, simțind chemarea, pune în rândulul eparhiei, făcând vizite canonice în ciuda vârstei sale. Timișoara îl cinstea ca pe un patriarh, având un chip blând și senin, și fiind milostiv și lesne iertător. Slujea zi și noapte, reîntorcându-i aici vechea pravilă bizantină și atonită, fapt care l-a făcut și mai atrăgător, iar credincioșii îl cinsteau și-i cereau mijlocirea. Era un bun chivernisitor și un gospodar, eparhia prosperând. În același timp, s-a impus ca autoritatea morală cerând clerului slujire fără preget și credincioșilor cugetată-ascultare.

Simțind, totuși, greutatea vârstei, dar mai ales iubind tineretul și dorind să lase oameni de nădejde, Cuviosul mitropolit se retrage la mult iubita sa mănăstire, Partoș, unde se ruga lui Dumnezeu să găsească obștească sfârșit.

Retrăsându-se aici, în 1653, reorganizează școala de pregătire pentru preoție, zidind suflătește pe învățacei din toate provinciile românești și fiind exemplul în slujbă, post și rugăciune și introducând

viețuirea atonită în lavră a Partoșului. Cuviosul-mitropolit Iosif arăta ca un Moș Crăciun plin de milostenie, înțelepciune, virtute și dragoste pentru cei mici și pentru cei mari. Toți îl socoteau un adânc trăitor al tainelor lui Dumnezeu și cunoscător al sufletului omenesc. S-a mărit obște, s-a îmbogățit mănăstirea, a crescut evlavia.

Senin și încrezător se ruga Maicii Domnului și tuturor sfinților să mijlocească la Stăpânul vieții și să ridice suflarea lutului atât de apăsător, la peste 85 de ani. Și astfel, Cuviosul și-a dat duhul în mâna lui Dumnezeu chiar în ziua prăznuirii Adormirii Maicii Domnului, 15 August 1656, încununându-și lupta cea bună și dreaptă cu un crug de 88 de ani.

Toți credincioșii l-au condus pe ultimul drum și în același timp au simțit în sufletul lor veșnicia lui, socotindu-l sfânt, ales al lui Dumnezeu, desăvârșit monah, ierarh cu chemare, chip îngeresc și român adevărat. Trupul său neprihănit a fost coborât în cripta bisericii Mănăstirii Partoș, martoră peste timp fiind o piatră cu inscripție.

Patriarhul vechetor Justinian plecându-și sufletul spre românii ortodocși din părțile Țării Hațegului și credincioșilor din Banat, a propus Sfântului Sinod ca și acest Cuvios și ierarh să intre în cununa cea neveștejită a Sfinților români și Legii strămoșești și prin oficială canonizare și generalizare a cultului Cuviosului. Așa se face că după treisute de ani, la 7 octombrie 1956, Sfințele oseminte ale Cuviosului mitropolit Iosif de la Partoș, au fost ridicate și așezate în racla sfântă și aduse în catedrala nouă a Timișoarei și a Mitropoliei Banatului, unde a slujit și a binecuvântat cel între sfinți pomenit „Iosif cel Nou de la Partoș”.

S-au cercetat cele necesare și s-a constatat că Sfântul pe lângă viața în Hristos și slujire a aproapelei a fost un om de seamă al timpului, bun cărturar, iscusit diplomat și împăciuitoare pentru toți. S-a refăcut slujba praznicului și s-a stabilit acatistul, atât de gustat de către credincioșii bănățeni. Să-i cerem și noi mijlocire pentru sufletele noastre și Dumnezeu să trimită pace lumii și să fie mai mult respect și dragoste între oameni. „Că tu, ca un izbăvitor ai fost trimis, de sus, dreptmăritorilor creștini din părțile Banatului, la vreme de strămoștoare, și ca un bun păstor și părinte, cu dragoste și cu înțelepciune, i-ai păstorit pe aceștia, chip de smerenie, de înfrânare și de curăție făcându-te tuturor, cu nevoițele tale pustnicești, cu postul, cu privegherea și cu rugăciunea... Pentru aceasta toți te laudăm și virtuților tale urmând, Sfinte Iosif, neîncetat să vorcăm în credință... Să lăudăm, până la sfârșitul veacului, pururea cinstită pomenirea ta, cu inimi curate să cântăm: Slavă Ție, Dumnezeule, Cel mare și minunat între sfinți, în vecii vecilor. Amin. (Rugăciunea specială, din Acatist).

bit cu sinceritate. Nu i-a lipsit fermitea în a le pretinde să fie cu toată luarea aminte la îndeplinirea obligațiilor lor cărturărești.

A primit ca pe o mare șansă, însărcinarea de a se ocupa de organizarea reînființării Facultății de Teologie din Arad. Din nefericire boala și moartea i-au stins elanul și l-au redus la tăcere.

Lasă în urmă amintirea unui dascăl de vocație și valoroase studii în specialitatea pentru care s-a pregătit atâția ani. Spre ilustrare, amintim, pe lângă teza de doctorat, următoarele studii pe care le-a publicat:

1. Biserica Ortodoxă Bulgară de la înființarea exarhatului până la

înființarea Patriarhiei, în „Glasul Bisericii”, nr. 11—12/1960.

2. Ierarhul bănățean Nicolae Popea, în „Mitropolia Banatului” nr. 11—12/1983.

3. Două documente importante din secolul XVIII în arhivele din Sremski Karlovics, în „Mitropolia Banatului” nr. 4—6/1974.

4. Mișcarea jansenistă și catolicismul, în „Mitropolia Banatului”, nr. 7—12/1960.

5. Mitropolitul Ștefan Stratimirovici de Carlovit (1790—1836), despre vlahi, în „Biserica Ortodoxă Română”, nr. 3—4/1975.

6. Pomelnicele mănăstirii Krușe-

dol și relațiile cu Biserica Ortodoxă Română, în „Mitropolia Banatului”, nr. 4—6/1982.

7. Patriarhia de Peci (Ypek) între anii 1557—1766, în „Studii Teologice” nr. 7—8/1962.

8. Raporturile dintre Patriarhia Sârbă de Ypek și Patriarhia Greco-Bulgară de Ohrida între sec. XIV—XVIII, în „Studii Teologice”, nr. 9—10/1962.

9. Rolul mitropoliei de Carlovitz în apărarea Ortodoxiei din Austro-Ungaria, „Ortodoxia”, nr. 3/1961.

Veșnică să-i fie pomenirea!

Pr. prof. Dumitru Abrudan

Adevărul nu poate fi anulat de întunerice

Duminică, 11 septembrie a.c., a avut loc dezvelirea monumentului ridicat în memoria luptătorilor anti-comuniști care au făcut parte din organizația «Maior Dabija» din Muntele Mare, ucși prin împușcare din ordinul Securității, amplasat în Cimitirul Comunal din Sibiu, și slujba de înmormântare a celor șapte condamnați la moarte din lotul DABIJA și anume: DABIJA NICOLAE, ONEA TITUS, SCRIDON IOAN, OPRÎȚA GHEORGHE, MIHALȚAN TRAIAN, RAȚIU AUGUSTIN și BOLFEA SILVESTRU în locul unde au zăcut trupurile lor timp de peste 45 de ani în groapă comună.

Deși a fost o zi caniculară, toridă chiar, asistența a fost impresionantă; cu reprezentanți din toate asociațiile foștilor deținuți politici din țară, reprezentanți ai Primăriei, Consiliului Județean, Prefecturii, Arhiepiscopiei ort. din Sibiu, Bisericii greco-catolice, ai familiilor celor dispăruți etc.

Monumentul este amplasat în imediata apropiere a Capetei centrale, și este alcătuit din blocuri de marmură masivă de pe care am spicuit:

„Organizația de luptă împotriva comunismului FRONTUL APĂRĂRII PATRIEI ROMÂNE, a luat ființă în anul 1948 sub conducerea maiorului NICOLAE DABIJA, având centrul de acțiune Munții Apuseni.

În martie 1949 au avut loc lupte cu trupele de securitate la Muntele Mare, Cricău și Mesentea. Datorită superiorității forțelor represive comuniste dar și trădării, luptătorii pentru libertate au fost înfrânți. Numărul și numele tuturor celor care au căzut în luptă sunt necunoscute, după cum neștiute sunt numele și numărul luptătorilor pe care Securitatea i-a executat bestial după arestare, fără sentința de condamnare la moarte. AFDPR Sibiu.”

Vorbitorii — dintre care amintim pe P. C. pr. I. Bogdan și I. Vladovici, Ticu Dumitrescu, I. Gavrilă, B. Constantin și etc. — au accentuat urmările nefaste ale comunismului în lume și-n special la noi. „Necredința” e o parte organică, inițială a comunismului și de aceea el a dat peste tot un fiasco deplin. Dacă comunismul a putut fi la unele popoare cel mult o etapă scurtă, omenirea l-a condamnat în

scurtă vreme și definitiv ca pe ceva anormal care distruge viața omului...”

Ascultându-i pe vorbitori, foști deținuți politici, mi-au venit în minte cuvintele unui alt fost deținut trecut la cele veșnice anul acesta, PĂRINTELE D. STANILOAE. Citez: „Astăzi, după ce un popor a experimentat cu prețul unor mari suferințe comunismul, ar fi o neghibie să mai caute a-l experimenta. Pilda lui să ne ajungă și să ne fie de avertisment zguduitor.

Mai ales neamul nostru trebuie să se ferească de-o asemenea experiență, căci ea ar fi desigur fatală pentru libertatea lui câștigată cu mari jertfe și după sute de ani de grea așteptare și de amară viață în robie.”

Frumosul monument „Dabija” va rămâne pentru sibieni și nu numai pentru ei, un moment de referință.

Maiorul N. Dabija a înțeles, cu ani în urmă, că neamurile au datoria sfântă să lupte pentru existența și libertatea lor mai ales când dușmanii le pun în pericol ființa.

În fața tăvălugului comunist el a reușit să-i adune în jurul său pe cei care puneau ființa neamului mai presus decât propria lor viață, a pus mâna pe arme și au reușit să înscrie în Cartea Sfântă a Neamului Românesc pagina nemuritoare a luptelor anticomuniste de la Muntele Mare.

Vădușii ca și Mântuitorul Iisus Hristos de un „Iuda”, au căzut în mâinile Securității. Execuții pe întunerice au fost azvârlite ca animalele într-o groapă comună. Dumnezeu a rânduit pentru vrednicia lor, ca după o jumătate de veac, locul, groapa unde s-a săvârșit asasinatul să fie descoperit.

Să zicem și noi ca și cei prezenți la slujba înmormântării lor: Dumnezeu să-i ierte și să-i așeze în ceața aleșilor Săi.

Arhid. A. Băcilă

Dr. NICOLAE MAIER (1839—1898)

— 95 de ani de la moarte —

În anul 1884, șcaunul protopopesc al Săliștei și-a reluat existența de la finele veacului al XVIII-lea, de pe timpul lui Moise Moga. De aici, din centrul Mărginimii, a condus — cu vrednicie și pricepere — acest protopopiat vreme de 14 ani (1884—1898), Dr. Nicolae Maier.

Vrednicul preot profesor, patriot, Dr. N. Maier s-a născut în Răhău (j. Alba), la data de 8 sept. 1839, din părinții țărani George Maier și Ioana (n. Secaș). A urmat studii superioare la Universitatea din Viena, obținând titlul științific de doctor în filosofie.

După terminarea studiilor universitare, a fost luat „în combinație” să fie numit profesor de limbă și literatură română la Univ. din Budapesta. Nerealizându-se acest plan, Dr. N. Maier a funcționat ca profesor și catet la Gimnaziul din Nășăud (1873—1877), apoi ca profesor seminarial în Sibiu (1877—1883), catehizând și pe elevii Gimnaziului sibiian (Lic. Gheorghe Lazăr) între anii 1879—1884. (v. Cartea de aur..., Săliște, 1911 și urm., p. II; la fel Pr. Prof. Dr. Ioan Stanciu, Istoricul Liceului Gh. Lazăr din Sibiu, 250 de ani de la întemeierea lui, 1692—1942, Sibiu, 1943, p. 132).

În anul 1884 a devenit protopop în Săliște, succedând pe administratorul harnic și luminat Moise Lazăr (1881—1884).

În Săliște, alături de mărginenii „vajnici iubitori de neam și țară”, a fost în miezul frământărilor pentru școală, biserică, cultură. A acordat sprijin „judelui regesc” Ioan R. Maxim, inițiator al unor „acte foloșitoare”: Casa de păstrare, Reuniunea pompierilor voluntari etc. (v. D. D. Peligrad, Un „jude re-

gesc „vrednic: Ioan Maxim, mss.).

A luat contact și a sprijinit mișcarea memorandistă. La procesul de la Cluj, 1894, au plecat cca. 50 de țărani sălișteni spre a-și arăta, acolo, pe loc, adeziunea lor la cauza celor împrocuați, pe care o declarau a lor (v. On. Ghibu, Pe baricadele vieții. Anii mei de învățătură, Cluj-Napoca, 1981, p. 79 și urm.).

A sprijinit, de asemenea, activitatea Despărțământului V Săliște al ASTREI, acordând concursul dezinteresat primului președinte al acestui așezământ, Dr. Liviu Bran de Lemeny, cât și succesului său, Dr. Nicolae Calefariu, în acțiunile culturale „care încântau sufletul și luminau mintea”, sau în cele care vizau desfășurarea pașnică a vieții sociale. (v. Arh. Expoziției culturii săliștene).

A păstroit cu evlavie și vrednicie în frumoasa comună din Mărgineni până la obștească sfârșit, survenit la 16/28 mai 1898, acum 95 de ani!

I-a succedat, ca administrator protopopesc, părintele Petru Jugă sen. Din Tilișca (1898—1901).

Dr. Nicolae Maier a fost înmormântat în Progația mare din Săliște, unde crucea din marmură neagră străjuiește și azi, lângă Biserica mare unde a oficiat, cu cucernicie, peste un deceniu.

Dumitru Peligrad

Dumnezeu își îndeplinește promisiunea: Reîntoarcerea în Țara Făgăduinței. Iosua Navi

(Urmare din pag. a 3-a)

la răsărit de Betel. Fiind o cetate mică și puțin numeroasă, se consideră că nu se vor ivi probleme în cucerirea ei. Iosua luând doar trei mii de oameni, a pornit să cucerească Ai-ul. Dar armata condusă de Iosua a fost izgonită repede din cetate, având mulți morți și răniți... Iosua a fost foarte intristat și fără speranță că vor putea vredota să cucerească toate celelalte cetăți, câte ar mai fi fost „De ce m-a părăsit Domnul? Ce voi face eu acum, doar cu puterile mele, înconjurat de dușmani din toate părțile? — gândea Iosua.

Iată ce se întâmplase de fapt: poporul Israel făcuse legământ cu Dumnezeu, să nu-și ia nimeni nimic din prada de război. Acest legământ a fost încălcat și Domnul s-a supărat foarte tare. Iosua aflând că astfel stau lucrurile, l-a căutat pe acela care nu s-a supus și l-a găsit pe Acan. Acesta a îngropat argint și aur mult în pământ pe care era așezat cortul său. Crezuse că dacă va ascunde această pradă de război, nimeni nu va ști de ea, și se va îmbogăți. Dar din fața Domnului nimic nu poate fi ascuns! El vede tot și știe tot. Nu este nici un loc pe acest pământ unde cineva s-ar putea ascunde de El. Ca urmare, Acan și toată familia lui a fost pedepsită aspru pentru minciună și nerespectarea legământului, fiind omorâți cu pietre.

Se înțelege că la o nouă încercare de a cuceri cetatea Ai, Iosua a învins, avându-l pe Domnul ca ajutor. Pe lângă această victorie, Iosua i-a învins și pe Hetiți, pe Amoriți, pe Cananiți, pe Fereziți, pe Haviți și pe Iebusiți. Locuitorii din Gabaon, însă, prin viclenie au reușit să facă un legământ cu Israeliți pentru a scăpa cu viață. Descoperindu-li-se minciuna, nu au putut fi omorâți datorită înțelegerii, dar au fost puși la muncă grele, precum: tăiatul lemnelor, scoaterea apei pentru poporul evreu. Gabaonul era o cetate mare și vestea afilierii la poporul evreu, s-a răspândit repede și departe, până la împăratul Ierusalimului, Adoni-Telec care și-a unit forțele cu încă alte patru împărați și au venit cu armata mare să atace Gabaonul. Desigur că Iosua, conducând poporul lui Israel, a sosit în ajutor, avându-l pe Domnul de partea sa. Fiind luate prin surprindere armatele celor cinci împărați au suferit o mare înfrângere la Gabaon și au fost alungați. Mai mult decât atât, Domnul a lăsat să cadă pietre din cer, nimicind astfel, un mare număr de luptători. Dar aceasta nu a fost totul. Armatele cele mari unite nu erau înfrânte încă dar erau în mâinile Israeliților. Pentru a da victorie poporului Său, Dumnezeu a săvârșit o mare minune. Să vedem ce ne spune Sfânta Scriptură despre aceasta: „Și soarele s-a oprit, și luna și-a întrerupt mersul, până ce poporul și-a răzbutat pe vrăjmașii lui. Soarele s-a oprit o zi întreagă. „N-a mai fost nici o zi ca aceea, nici înainte nici după aceea când

Domnul să fi ascultat glasul unui om” (adică a lui Iosua) „căci Domnul lupta pentru Israel” (Iosua 10, 13—14).

Iată deci că după șapte ani de lupte grele, poporul evreu reușește să cucerească și să stăpânească tot ținutul Canaanului. Domnul și-a ținut promisiunea. Acum erau din nou în țara ce le-a fost dată părinților lor, Avraam, Isaac și Iacob. Se întoarseră în Țara Făgăduinței. Cum e și firesc, a urmat organizarea teritorială, socială și economică a țării, trecând de la păstoria la agricultură, la o viață stabilă. De asemenea, au împrumutat unele elemente culturale și materiale din viața canaanitilor. Iosua a împărțit țara în douăsprezece părți, câte una fiecărei seminții. Iar cortul Sfânt era așezat în mijlocul țării la Silo.

Iosua a murit la vârsta de 110 ani, nu înainte de a îndemna bătrânii poporului la respectarea legilor lăstate de Dumnezeu și nu înainte de a aduce aminte poporului de toate minunile, binefacerile, purtările de grijă săvârșite de Dumnezeu în Țara Făgăduinței. (Da).

6. Fixarea cunoștințelor

Cine este Iosua? (El este cel ales de Domnul pentru a conduce poporul evreu, după moartea lui Moise). Care este prima minune pe care a arătat-o Domnul poporului condus de Iosua? (Despărțirea Iordanului în două, pentru ca poporul să-l poată traversa ca pe uscat). Dumnezeu rămâne indiferent față de cei ce nu-și respectă legământul? (Nu rămâne indiferent ci pedeapsa este cu moartea. Ex: Acan). Cum a ajutat Domnul poporul condus de Iosua, în lupta împotriva celor cinci împărați? (A ținut pe cer soarele, mai mult timp, prelungind astfel ziua). Dumnezeu și-a ținut promisiunea de a aduce poporul evreu, în Țara Făgăduinței? (Da).

7. Aplicarea

Prin lecția de astăzi, am văzut, copii, finalul călătoriei atât de îndelungate a poporului evreu. Și mai ales am văzut că Domnul l-a adus din nou în Țara Făgăduinței. Și dacă vor, celor de atunci le-a promis că va fi cu ei în toate zilele, aceasta este valabil și pentru oricare dintre noi, care se supune și-l iubește. Dumnezeu își ține întotdeauna promisiunile făcute față de copiii Săi!

8. Temă pentru acasă

Citiți din Sfânta Scriptură episodul dărămării zidurilor Ierihonului: Iosua cap. 6.

— Rugăciunea la ieșirea din clasă.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. Mitropoliei nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. Tiparul Tipografie Eparhiale, Sibiu

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Pr. prof. Dr. Aurel Jivi — redactor adjunct; Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu.

ABONAMENTUL pe un an: 2.000 lei. Cont nr. 45.10.4.09.2, B.C.S.A. — Sibiu. Pentru cititorii de peste hotare costul unui abonament anual este de 25 dolari S.U.A. (cont nr. 47.21.016.680) sau echivalentul în altă valută, B.C.S.A. Sucursala Sibiu.